

FOLLOW BOOK

Євангеліє від Луки
Історія про Бога,
який став людиною

A person wearing blue jeans and grey sneakers stands on a sandy path that leads down to the sea. The path is flanked by dry, yellowish-brown grass and small green plants. In the background, the ocean waves are breaking, creating white foam. The overall scene is peaceful and contemplative.

FOLLOW BOOK

Історія про Бога, Який став людиною,
щоб людина була з Богом

Про Євангеліє від Луки

Життя Ісуса – центр усієї Біблії.

Лука дослідив історію земного життя Ісуса «ретельно від самого початку» (Лк. 1:3), написав детальну й послідовну оповідь, яка має не просто літературну цінність.

Ціль її дуже конкретна – «пізнати достовірність слів» (Лк. 1:4).

Лука написав своє Євангеліє приблизно на початку 60-х років після Р.Х. Тобто минуло вже 30 років з моменту вознесіння. Писав людям, які переважно не були знайомі з єврейською культурою й пророцтвами. Здебільшого вони жили в грекомовних культурно розвинених містах.

Отже, у людей того часу з'являлись логічні питання:

- Хто такий Ісус і чому я маю вірити в Нього?
- Яке мені діло до релігії невеликого народу?
- Як Бог міг стати людиною й для чого?
- Яке Йому діло до мене?
- Чи історія про Нього – правда?
- Чи мені переказали її достовірно?

А також багато інших питань, які по-особливому актуальні й сьогодні для молодих скептиків.

Пройшло не 30, а цілих 2000 років з того часу. Тому зараз як ніколи потрібен детальний опис тих подій, щоб удостоверитись, а головне – зрозуміти їх ціль.

У цьому тобі допоможе Follow Book, яку ти тримаєш у руках.

Що таке Follow Book?

[illegible]

Посвячення Теофілу

1:1-4

Оскільки багато хто вже намагався скласти розповідь про події, які сталися між нами, у такий спосіб, як їх передали нам люди, що від самого початку були свідками й котрі стали служителями Слова, то і я вирішив, **дослідивши все ретельно від самого початку, написати тобі, поважний Теофіле^а, усе послідовно, щоб ти міг досконало пізнати достовірність слів, яких був навчений.**

Найважливіша документалка в історії

1. Яким чином Лука зібрав історію про Ісуса? Чому ми можемо їй довіряти?
2. Яка ціль цієї історії?
3. Наскільки ти готовий зануритись у вивчення цієї історії, щоб переконатись або ствердитись? Як це будеш робити?

^аТеофіл – християнин I ст., який не був свідком земного життя Ісуса, але хотів почути цілісну історію. Лука її зібрав і розповів йому.

ДОСТОВІРНА ІСТОРІЯ ПРО НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Сповідання народження Івана Хрестителя

1:5-25

За днів Ірода, царя Юдеї, був один священник, на ім'я Захарія, із черги Авія, та його дружина, на ім'я Єлизавета, одна з дочок Аарона. Вони обоє були праведні перед Богом, бездоганно виконуючи всі заповіді та настанови Господа. У них не було дітей, бо Єлизавета була безплідна, і обоє були похилого віку.

Одного разу, коли Захарія за порядком своєї черги служив перед Богом, згідно зі звичаєм священства, випало йому через жереб зайти до Храму Господнього та кадити. Усе зібрання народу молилося зовні, коли прийшов час кадити.

Тоді ангел Господній з'явився перед ним, стоячи з правого боку жертовника для кадіння. Коли Захарія побачив його, то жахнувся, і страх охопив його.

Але ангел сказав йому:

— Не бійся, Захаріє, твоя молитва почута! Твоя дружина Єлизавета народить тобі сина, і назвеш його Іван. Ти будеш радісним та щасливим, і багато хто радітиме його народженню. Він буде великий перед Господом, вина та міцного напою не питиме; **і Дух Святий наповнить його ще з лона його матері. І багатьох синів Ізраїлю він наверне до Господа Бога свого.** Він ітиме перед Ним у душі й силі Іллі, наверне серця батьків до дітей та непокірних до мудрості праведних, щоб підготувати народ до приходу Господа.

Захарія відповів ангелу:

— Як я дізнаюся про це? Я вже старий, і дружина моя в похилих літах.

Ангел у відповідь сказав йому:

— Я Гавриїл, що стою перед Богом, і мене послано сказати тобі цю добру звістку, але тепер ти будеш мовчати й не зможеш говорити до дня, коли все це станеться, бо ти не повірив моїм словам, котрі здійсняться свого часу!

Народ же чекав на Захарію та дивувався, чому він затримується в Храмі. Коли ж він вийшов, то вже не міг говорити, і всі зрозуміли, що в Храмі він бачив видіння. Захарія звертався до них знаками та залишався німим.

Після закінчення днів його служіння, він повернувся додому. Невдовзі після цього Єлизавета, його дружина, завагітніла й п'ять місяців ховалася, кажучи: «Ось що для мене зробив Господь у ці дні, коли зглянувся, щоб зняти ганьбу мою між людьми».

Сповідання народження Ісуса

1:26-38

Шостого місяця Бог надіслав ангела Гавриїла в галілейське місто, яке називалося Назарет, до діви, що була заручена з чоловіком, на ім'я Йосиф, з дому Давида. Ім'я діви було Марія.

Прийшовши до неї, ангел промовив:

— Радій, та, що отримала благодать! Господь із тобою! Благословенна ти між жінками.

Ці слова здивували її, і вона почала роздумувати, що може означати це привітання.

Ангел відповів їй:

— Не бійся, Маріє, бо ти знайшла благодать^а у Бога. **Ось завагітнієш та народиш Сина, і назвеш Його Ісус. Він буде великий, і Його називатимуть Сином Всевишнього. Господь Бог дасть Йому престол Давида, батька Його^б. Він царюватиме над домом Якова повіки, і Його Царству не буде кінця.**

Марія відповіла ангелу:

— Як же це станеться, якщо я не була з чоловіком?

У відповідь ангел сказав:

— Дух Святий зійде на тебе, і сила Всевишнього обгорне тебе, тому Святий, Який народиться, назветься Сином Божим. Ось Єлизавета, твоя родичка, завагітніла у своїй старості й чекає на сина; і оце вже шостий місяць тій, що її зуть безплідною, бо у Бога ніяке слово не буває безсилем.

Марія відповіла:

— Ось я, раба Господня, нехай усе станеться за словом твоїм.

І ангел відійшов від неї.

1. Що найбільше тебе дивує в цій історії? Чому?

Марія відвідує Єлисавету

1:39-45

Тими днями Марія зібралася й пішла, поспішаючи, у гірську околицю, в одне з міст Юдиних. Вона зайшла в дім Захарії і привітала Єлисавету. Коли Єлисавета почула привітання Марії, то дитя в її лоні заворушилося від радості, а Єлисавета наповнилася Духом Святим.

Вона голосно промовила:

— Благословенна^с ти між жінками,

благословенна Дитина, Яку ти народиш!

І звідкіля мені це, що мати Господа мого прийшла до мене? Як тільки я почула голос твого привітання, дитина в моєму лоні заворушилася від радості. Блаженна та, яка повірила, що здійсниться все сказане їй від Господа!

Марія прославляє Господа

1:46-56

І сказала Марія:

«Величає душа моя Господа,
та радіє дух мій у Бозі, Спасителі моєму,
бо зглянувся Він
на покору раби Своєї.

Ось чому віднині всі покоління називатимуть
мене блаженною,

бо велике вчинив мені Всемогутній.

Святе ім'я Його!

Милість Свою Він показує з роду в рід
тим, хто боїться Його.

Він зробив велику справу Своєю рукою,
розсіяв гордых у думках сердець їхніх.

Скинув сильних з престолу
та підняв принижених.

Голодних нагодував благами,
а заможних відіслав ні з чим.

Допоміг Ізраїлеві, слугі Своему,
згадавши милість,

так, як обіцяв батькам нашим,
Авраамові та нащадкам його повіки!»

Марія залишилася з Єлисаветою три місяці,
а потім повернулася до себе додому.

2. Якою була ціль приходу Ісуса?
Як ти її розумієш?

The Bible Project
Євангеліє від
Луки, 1-2

^аБлагодать – незаслужений дар.

^бДавид був найвидатнішим царем в історії Ізраїлю. Ісус – його нащадок і тому має право на престол.

^сБлагословення – особливе одобрення й сприяння успіху.

Народження Івана Хрестителя

1:57-66

Коли настав час, Єлизавета народила сина. І почули сусіди та родичі, що Господь проявив Свою велику милість до неї, та раділи разом із нею. Восьмого дня, коли прийшли обрізати немовля, хотіли назвати його ім'ям батька – Захарія. Але мати його відповіла:

— Ні! Він буде називатися Іван.

А вони сказали їй:

— У твоїй родині немає нікого, названого таким ім'ям.

Знаками запитали його батька, як він бажає його назвати. Він попросив дощечку для запису та написав: «Його ім'я – Іван!» І всі дивувалися. Тієї ж миті відкрилися його уста: він почав говорити, благословляючи Бога. І страх охопив усіх сусідів, і всюди в гірській частині Юдеї говорили про ці події. Кожен, хто чув це, говорив у своєму серці: «Ким же стане це дитя?» Бо рука Господа була з ним.

1. Яку обіцянку дає ангел Захарії? Чому для Бога було важливо приготувати народ до приходу Ісуса?
2. Які були особливості народження Івана? Для чого вони були потрібні?
3. Часом Бог використовує безнадійні обставини, щоб по-особливому показати Свою силу. У твоєму житті є складні обставини або речі, що обмежують тебе? Як у них ти практично довіряєш Богу?
4. Чи є в тебе якісь особливі таланти або ресурси? Для чого вони тобі потрібні? Як ти можеш їх використати для Бога і людей?

Пророцтво Захарії

1:67-80

Захарія, батько його, наповнився Духом Святим і почав пророкувати:

«Благословен Господь, Бог Ізраїлю, бо прийшов Він на допомогу та визволив народ Свій.

Він підняв нам ріг спасіння у домі Давида, слуги Свого, як заповів колись у давнину через уста

Своїх святих пророків, що визволить нас від ворогів наших та від усіх, хто ненавидить нас. Він проявив милість до батьків наших, пам'ятаючи про Свій святий заповіт, обітницю, яку Він дав нашому батькові

Аврааму^а, – визволити нас від руки ворогів, щоб ми служили Йому без страху у святості й праведності перед лицем Його в усі дні наші.

І ти, дитино, назвешся пророком Всевишнього^б, бо йтимеш перед Господом, готуючи шляхи Йому, щоб дати пізнання спасіння народам Його, через прощення гріхів їхніх.

Через велику милість Бога нашого, з якою прийде нам на допомогу, як Вранішня Зоря з висоти, щоб засіяти над тими, що живуть у темряві й у тіні смерті, спрямовуючи наші кроки на шлях миру».

Дитина ж росла та зміцнювалась духом і перебувала в пустелі до дня, коли з'явилася перед Ізраїлем.

^аАвраам був родоначальником євреїв. Бог уклав з ним заповіт (договір). Бог щедрий, і тому умови були явно на користь Авраама та його нащадків: своя земля, великий народ, Божий захист від ворогів та інше. А від людей потрібно було бути вірними єдиному Богу та Його заповідям.

Люди провалили свої зобов'язання майже відразу після складення заповіту, а Бог був вірним завжди. Більше того, Він вирішив допомогти людям здолати найбільшого ворога – гріх. Саме через нього людина була приречена на постійні поразки. Але Ісус народився, щоб перемогти.

ДЛЯ ЧОГО НАРОДЖУЮТЬСЯ ОСОБЛИВІ ЛЮДИ?

⁂Пророки, які доносили слова Бога до людей, колись були звичайним явищем для Ізраїлю. Але перед народженням Ісуса вони зникли аж на 400 років. Було пророцтво, що після цієї тиші нарешті з'явиться пророк, а після нього вже прийде Сам обіцяний Спаситель світу. Цим передвісником і став Іван.

БОГ СТАВ ЛЮДИНОЮ

Якщо б ми могли підсумувати всі істини Різдва лише трьома словами, то це були б слова: «Бог з нами».

Джон МакАртур

Бог став людиною

Народження Ісуса

2:1-7

У ті дні вийшов наказ від Кесаря Августа зробити перепис усього населення. Це був перший перепис за правління Квіртія Сирією. І всі пішли записатися, кожний до свого міста.

Пішов також і Йосиф із Галілеї, з міста Назарета, в Юдею, у місто Давида, що зветься Віфлеєм, бо він походив із дому та роду Давида. Він пішов записатися разом із Марією, своєю нареченою, що була вагітна. І сталося так, що коли вони були там, настав їй час народити. І народила вона Сина, свого Первістка, і сповила Його, і поклала в ясла^а, бо не було для них місця в гостьовій кімнаті.

Ангел звіщає Добру Звістку пастухам

2:8-12

Були ж у тій місцевості пастухи, які стояли в полі й охороняли вночі свою отару. Аж ось ангел Господа з'явився біля них, і слава Господня засіяла навколо, і великий страх охопив їх. І промовив до них ангел: **«Не бійтеся! Я приніс вам добру звістку, яка буде великою радістю для всього народу! Сьогодні в місті Давида народився вам Спаситель – Христос^б Господь! І ось вам знак: знайдете сповите Немовля, Яке лежатиме в яслах».**

І раптом разом з ангелом з'явилося численне небесне військо, яке прославляло Бога, кажучи:

**«Слава Богу на небесах,
а на землі мир людям, в яких перебуває
Його добра воля!»**

Коли ангели повернулися на небо, пастухи почали говорити один одному: «Ходімо до Віфлеєма й побачимо, що там сталося, про що Господь сповістив нас».

І пішли вони швидко до Віфлеєма, і знайшли Марію, Йосифа й Немовля, покладене в ясла. Побачивши їх, вони розповіли все, що їм було сказано про Цю Дитину. Усі, хто чув, дивувалися

тому, що розповідали пастухи про Нього. Марія ж зберігала всі ці слова у своєму серці та роздумувала над ними. І повернулись пастухи, прославляючи та вихваляючи Бога за все те, що почули й побачили, і за те, що все було так, як їм було сказано.

Восьмого дня, коли настав час обрізати Дитя, назвали Його Ісус – саме так, як оголосив ангел ще до Його зачаття в утробі.

1. Чому Ісус народився не в палаці, а в хліву? Чому ангел явився пастухам, а не царям чи священникам?
2. Чому Ісус став людиною, немовлям, якщо Він – Бог?
3. Щодня ми читаємо безліч поганих новин. Тому добрі новини по-особливому приємні.

Яка новина була б для тебе доброю і особисто тобі принесла б радість? Що є доброго та радісного у новині від ангела?
4. Чому людям потрібен Спаситель? Що робити, якщо людина не відчуває потребу в Спасителі?

^аЯсла – годівничка для тварин. Отже, Ісус народився в приміщенні для свійських тварин, а не в царському палаці.

До речі, цар Давид теж в юнацтві був пастухом і теж народився у Віфлеємі. Саме там за пророцтвом мав народитися Цар-Спаситель.

^бХристос – це не прізвище Ісуса, а Його титул, який відображає Його місію й означає «Месія» або «Помазанець».

У старі часи був символічний обряд: оливковою олією помазували царя на честь його сходження на престол або священника, коли той брав на себе сан.

А ім'я Ісус означає «Господь спасає». Отже, Ісус мав стати Спасителем і Царем світу, а також єдиним посередником між Богом і людьми.

Тобі знайоме відчуття стресу? Воно не найприємніше. Під час сильних хвилювань або тривалого очікування єдине, що хочеш отримати, – спокій.

Як ти борешся з тривогами? Відпочинок, зміна оточення, спілкування з близькими друзями чи фізичні вправи? Різні техніки можуть заспокоїти в повній мірі. Але складно досягти глибокої внутрішньої гармонії.

Знайти справжній внутрішній мир можливо після зустрічі з Ісусом.

Справжній мир не знайдеш у відсутності проблем. Справжній мир знайдеш у присутності Бога.

ЯК ЗНАЙТИ СПОКІЙ?

1. Що ми дізнаємося про Симеона та Анну? Чому вони неабияк зраділи, зустрівши немовля?

2. Що зараз турбує тебе? Як ти з цим борешся? Як Бог може тобі допомогти?

Ісус представлений у Храмі

2:22-24

І коли, за Законом Мойсея, закінчилися дні очищення, принесли Його до Єрусалима, щоб представити перед Господом, як написано в Законі Господа: «Кожен первісток чоловічої статі має бути посвячений Господу». За Законом Господа вони мали також принести жертву: «Дві горлиці або двох молодих голубів».

Зустріч із Симеоном та Анною

2:25-40

Був тоді в Єрусалимі чоловік, на ім'я Симеон. Він був чоловіком праведним та благочестивим, чекав на утіху Ізраїлю, і Дух Святий був на ньому. І було відкрито йому Духом Святим, що він не бачитиме смерті, поки не побачить Христа Господнього. Керований Духом, він прийшов у Храм, і коли батьки принесли Дитину Ісуса, щоб зробити з Ним за звичаєм Закону, він узяв Його на руки, благословив Бога та промовив:

«А зараз, Владико, відпусти раба Твого з миром, за словом Твоїм, бо побачили очі мої спасіння Твоє, яке Ти приготував перед обличчям усіх народів, світло одкровення для язичників і славу народу Твого Ізраїлю».

Батько та мати Ісуса дивувалися сказаному про Нього. Симеон же благословив їх та сказав Марії, матері Його:

«Ось Цей призначений для падіння й піднесення багатьох в Ізраїлі, Він буде знаком протиріччя, так що думки багатьох сердець розкриються. І навіть душу твою пройме меч».

Була там і пророчиця Анна, дочка Фануїла, з роду Ашера; вона дожила до глибокої старості. Зі своїм чоловіком вона прожила сім років від одруження, а потім стала вдовою, їй було вісімдесят чотири роки.

Вона не відходила від Храму, постом та молитвою служила вдень і вночі.

Прийшовши в той час, вона прославляла Бога і всім, хто чекав на визволення Єрусалима, говорила про Нього.

І коли виконали все згідно із Законом Господа, повернулися до Галілеї, до свого міста Назарета. Дитина ж росла та зміцнювалась, сповнюючись мудрістю, і благодать Божа була на Ній.

Дванадцятилітній Ісус в Єрусалимі

2:41-52

Кожного року батьки Ісуса ходили до Єрусалима на свято Пасхи. Коли виповнилося Йому дванадцять років, Він, за звичаєм, пішов разом із ними. Коли ж закінчилися дні свята і всі поверталися додому, Хлопчик Ісус залишився в Єрусалимі, а батьки Його не знали про це. Вони думали, що Він іде разом з іншими. Пройшовши день дороги, вони почали шукати Його серед родичів та знайомих. І, не знайшовши, повернулися до Єрусалима шукати Його. Через три дні знайшли Його в Храмі, де Він сидів серед учителів, слухав їх та розпитував. Усі, хто Його чув, дивувалися Його розуму та відповідям. Побачивши Його, вони здивувались, і мати промовила до Нього:

— Дитино, чому Ти так вчинив із нами? Ось Твій батько і я з хвилюванням шукали Тебе.

Але Він відповів їм:

— Чому ви шукали Мене? Хіба ви не знали, що Мені треба бути в тому, що належить Моєму Отцю?

Але вони не зрозуміли слів, які Він їм сказав.

Після цього вони повернулися до Назарета, і Він слухався їх. Мати Його зберігала всі ці слова у своєму серці.

Ісус же зростав мудрістю, ростом і благодаттю у Бога та людей.

Проповідь Івана Хрестителя

3:1-20

П'ятнадцятого року царювання Кесаря Тиберія, коли Понтій Пилат правив Юдеєю, Ірод був тетрархом Галілеї, його брат, Филип, був тетрархом земель Трахонії та Ітуреї, а Лісаній був тетрархом Авілінії, коли первосвященниками були Анна та Каяфа, було Слово Боже до Івана, сина Захарії, у пустелі. Іван пройшов усю околицю Йордану й проповідував хрещення покаяння для прощення гріхів, як написано в книзі слів пророка Ісаї:

«Голос кличе в пустелі:
„Приготуйте дорогу Господеві,
вирівняйте шляхи для Нього!
Нехай кожен яр наповниться
і всяка гора та пагорб знизяться.
Криві дороги нехай стануть прямими,
а нерівні – рівними,
і всі люди побачать спасіння Боже”».

Іван казав так народіві, що приходив хреститися в нього:

— Роде гадючий! **Хто порадив вам тікати від гніву, що наближається? Чиніть же плоди, достойні покаяння, і не думайте говорити в собі: «Наш батько – Авраам!»** Бо кажу вам: Бог може з цього каміння створити дітей для Авраама! Уже й сокира лежить біля коріння дерев! Кожне дерево, яке не приносить доброго плоду, зрубають та викидають у вогонь.

Люди питали його:

— Що ж нам робити?

У відповідь він казав:

— Хто має дві сорочки, нехай віддасть одну тому, хто не має жодної, і хто має їжу, хай зробить так само.

Прийшли й митники хреститися та спитали його:

— Учителю, а нам що робити?

Він відповів:

— Не беріть більше від того, що вам призначено.

Воїни теж спитали його:

— А що нам робити?

Він відповів:

— Нічого не беріть силою, не обвинувачуйте нікого неправдиво, задовольняйтеся своєю платнею.

Народ був в очікуванні, усі розмірковували у своїх серцях про Івана, чи не він Христос. Іван, відповідаючи всім, сказав:

— **Я хрещу вас водою, але йде Сильніший за мене**, Якому я не достойний розв'язати ремінці Його сандалій. Він буде хрестити вас Духом Святим та вогнем. У Його руці лопата, Він ретельно очистить Свій тік, збиратиме Свою пшеницю до житниці, а полову спалить у негасимому вогні.

І багато іншого казав він, **звіщаючи Добру Звістку народу**. Але коли він почав осуджувати тетрарха Ірода за Іродіаду, дружину його брата, а також за все зло, що він зробив, то Ірод до всього додав ще й те, що замкнув Івана до в'язниці.

Хрещення Ісуса

3:21-22

І сталося, коли хрестився весь народ, і Ісус, охрестившись, молився, розкрилися небеса. І Дух Святий зійшов на Нього в тілесному вигляді, як голуб, і голос із неба пролунав:

«Ти Син Мій улюблений, Тебе Я вподобав!»

1. Чи маєш ти батька? Який він? Які у вас стосунки? Чи говорив він, що любить тебе? Чи дійсно любив? Чого тобі не вистачало у спілкуванні з батьком?
2. Чи віриш ти, що Бог хоче любити тебе, як рідного(-у)? Що це означає для тебе?

1. Що ми дізнаємося від Івана? Які в нього були цінності? До чого він закликав?
2. Чому «віри в душі» недостатньо? Чому віра в Бога вимагає видимих вчинків?

The Bible Project
Євангеліє від Луки, 3-9

Що таке хрещення?

Родовід Ісуса

3:23-38

Ісус, починаючи служіння, був років тридцяти, і всі вважали Його сином Йосифа,

сина Іллі, сина Матата,
сина Левія, сина Мелхія,
сина Янная, сина Йосифа,
сина Мататії, сина Амаса,
сина Наума, сина Еслі,
сина Наггея, сина Маата,
сина Мататія, сина Семена,
сина Іосиха, сина Йоди,
сина Іоана, сина Риса,
сина Зоровавеля, сина Салатіїла,
сина Нерія, сина Мелхія,
сина Аддія, сина Косама,
сина Елмадама, сина Іра,
сина Ісуса, сина Еліезера,
сина Іоріма, сина Матати,
сина Левія, сина Симеона,
сина Юди, сина Йосифа,
сина Йонама, сина Еліакима,
сина Мелея, сина Менна,
сина Матати, сина Натама,
сина Давида, сина Єссея,
сина Овіда, сина Воаза,
сина Сала, сина Наасона,
сина Аммінадава, сина Адміна,
сина Арні, сина Есрома,
сина Фареса, сина Юди,
сина Якова, сина Ісаака,
сина Авраама, сина Тара,
сина Нахора, сина Серуха,
сина Рагава, сина Фалека,
сина Евера, сина Селаха,
сина Каїнама, сина Арфахада,
сина Сима, сина Ноя,
сина Ламеха, сина Метусали,
сина Еноха, сина Ярета,
сина Малелеїла, сина Каїнама,
сина Еноса, сина Сета,
сина Адама, сина Бога.^а

Хто ти?

Що відповіси, коли почуєш це питання? Студент? Айтишник? Футболіст? Чоловік? Дружина? Почнеш розповідати про те, чим займаєшся, звідки ти чи про свою сім'ю? З ким або чим ти себе асоціюєш? Як сам себе ідентифікуєш?

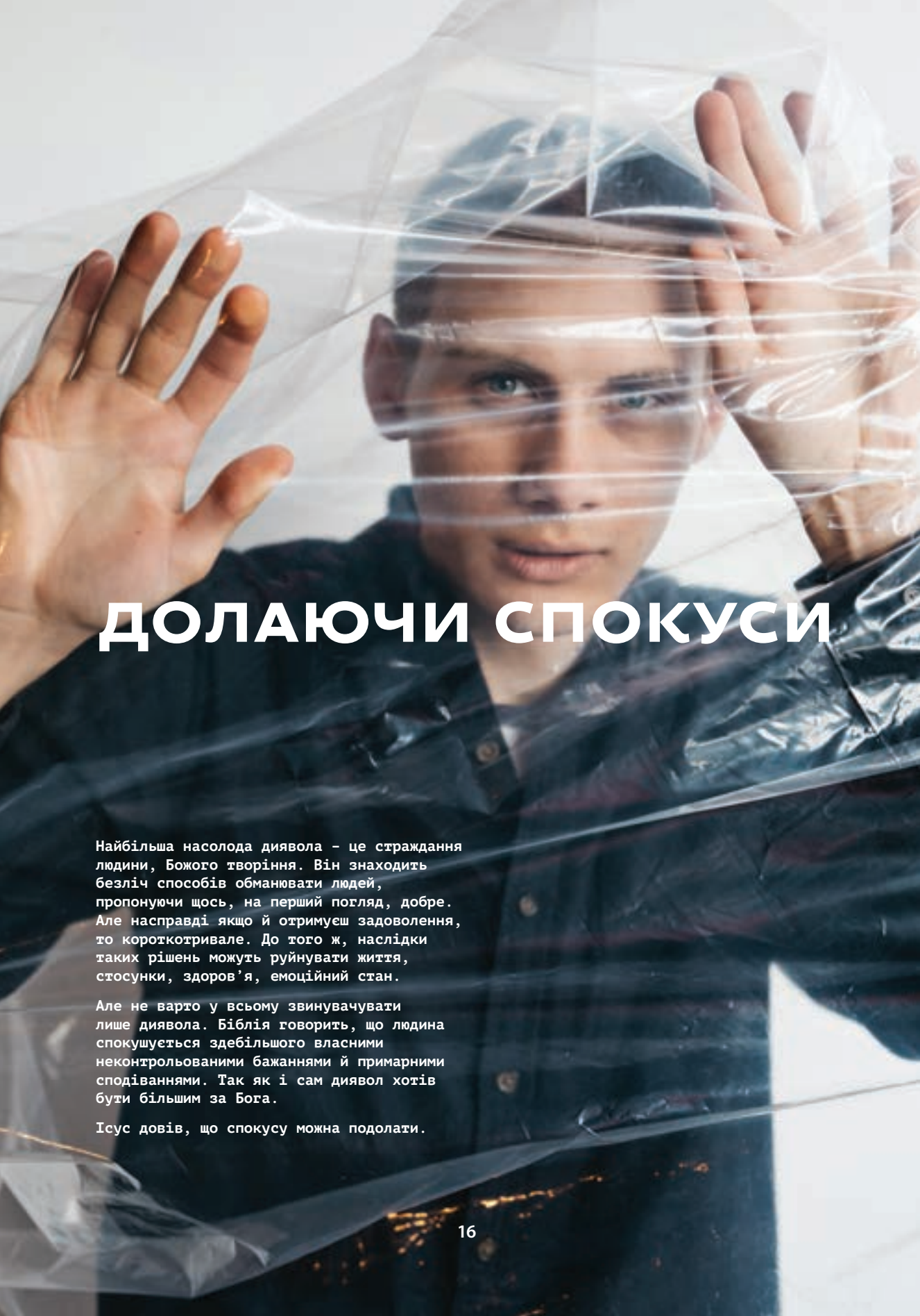
Це одне з найважливіших питань. Найімовірніше, ти вже знайшов на нього відповідь, але вона може змінитися. А можливо, ти заплутався і в пошуках себе.

Тож хто ти?

Бог дає відповідь.

Але спочатку треба зрозуміти, хто Він.

^аДля того часу було вкрай важливо, з якого ти роду. Родовід Ісуса вказує на походження від Адама. Кожна людина походить від Адама, тому це символічно підкреслювало Його людську природу. Як через Адама люди стали грішними, так через безгрішного Ісуса гріх мав бути поборений. А сам Христос мав стати початківцем нового покоління людей, які теж мають силу долати гріх.

ДОЛАЮЧИ СПОКУСИ

Найбільша насолода диявола – це страждання людини, Божого творіння. Він знаходить безліч способів обманювати людей, пропонуючи щось, на перший погляд, добре. Але насправді якщо й отримувеш задоволення, то короткотривале. До того ж, наслідки таких рішень можуть руйнувати життя, стосунки, здоров'я, емоційний стан.

Але не варто у всьому звинувачувати лише диявола. Біблія говорить, що людина спокушується здебільшого власними неконтрольованими бажаннями й примарними сподіваннями. Так як і сам диявол хотів бути більшим за Бога.

Ісус довів, що спокусу можна подолати.

Диявол спокушає Ісуса

4:1-13

Ісус, сповнений Духа Святого, повернувся від Йордану, і Дух повів Його в пустелю. Сорок днів спокушав Його диявол, і увесь цей час Ісус нічого не їв. Коли ж ці дні закінчилися, Він зголоднів.

Тоді диявол промовив до Нього:

— Якщо Ти Син Божий, скажи ось цьому каменю, щоб став хлібом!

Ісус відповів йому:

— Написано:

«Не одним тільки хлібом буде жити людина, але кожним словом Божим».

Тоді, вивівши Його на високу гору, диявол в одну мить показав Йому всі царства світу й сказав Йому:

— Тобі віддам усі ці царства, всю владу й славу, бо вони передані мені, і кому я хочу, тому й віддаю їх. Якщо Ти тільки поклонишся переді мною, усе буде Твоїм!

Ісус відповів:

— Написано:

«Господу Богу твоєму поклоняйся і Йому єдиному служи».

Тоді диявол повів Його до Єрусалима й, поставивши на покрівлю Храму, сказав Йому:

— Якщо Ти Син Божий, кинься вниз із цього місця, бо написано:

«Ангелам Своїм Він віддасть наказ про Тебе, щоб охороняли Тебе».

«На своїх долонях вони понесуть Тебе, щоб не спіткнулася нога Твоя об камінь».

Ісус сказав у відповідь:

— Сказано: «Не спокушай Господа Бога твого!»

Закінчивши всі ці спокушання, диявол залишив Його до певного часу.

Справжнє зло, перш за все, привабливе. У диявола, який стукає нам у двері, немає рогів та копит. Він прекрасний. Він спокушає, пропонуючи все, що серцю завгодно, ніби мавка, яка вабить вас на неминучу загибель.

Початок служіння в Галілеї

4:14-15

Ісус повернувся в силі Духа до Галілеї, і чутка про Нього розійшлася по всій околиці.

Він навчав у їхніх синагогах, і всі Його прославляли.

1. Чому Ісус після хрещення пішов у пустелю? Хіба після такого визнання не краще було відразу перейти до публічної діяльності?
2. Що можна сказати про диявола? Чого він хоче? Що він знає? Яка його тактика? Як можна йому протистояти?
3. Які зміни сталися з Ісусом після повернення з пустелі?
4. Які спокуси є в тебе? Як борешся з ними? Що робить тебе слабшим, а що зміцнює?

Спокуси

Назарет не приймає Ісуса

4:16-30

Ісус прийшов до Назарета, у місто, де Він виріс. У день Суботній, за Своїм звичаєм, увійшов у синагогу й встав, щоб читати. Йому дали книгу пророка Ісаї, і Він, розгорнувши її, знайшов місце, де було написано:

«Дух Господній на Мені,
тому що Він помазав Мене,
щоб звіщати Добру Звістку бідним,
послав Мене проголосити свободу
полоненим
і сліпим прозріння,
визволити зневолених,
проповідувати рік Господнього
милосердя».

І, згорнувши книгу, віддав її служителю та сів. Очі всіх у синагозі були звернені на Нього.

Тоді Він почав говорити до них:

— Сьогодні здійснилося Писання,
яке ви чули.

Усі присутні говорили добре про Нього й дивувалися словам благодаті, які Він казав. Вони запитували:

— Хіба це не син Йосифа?

Він сказав їм:

— Ви, безперечно, скажете Мені це прислів'я: «Лікарю, спочатку зцілися Сам! Зроби тут, на своїй батьківщині, те, що, ми чули, було в Капернаумі».

І продовжив:

— Істинно кажу вам: ніякого пророка не приймають на своїй батьківщині. Та істинно кажу вам: багато вдів було за днів Іллі в Ізраїлі, коли небо замкнулося на три роки й шість місяців і коли настав великий голод на всій землі, але до жодної з них не був посланий Ілля, а тільки до вдови в Сарепту Сидонську. І багато прокажених було в Ізраїлі за часів пророка Єлісея, але жоден із них не очистився, окрім Неємана-сирійця.

Почувши це, усі в синагозі наповнилися гнівом. Вони піднялися, вивели Його з міста та повели до краю гори, на якій було збудоване їхнє місто, щоби скинути Його. Але Ісус, пройшовши крізь натовп, віддалився.

Ісус виганяє нечистого духа

4:31-37

І прийшов Він до галілейського міста Капернаума та навчав людей у Суботу. Усі дивувалися Його вченню, бо слова Його мали владу.

У синагозі був чоловік, котрий мав демона, нечистого духа, і він голосно закричав:

— Облиш! Що Тобі до нас, Ісусе з Назарета? Ти прийшов знищити нас? Я знаю, Хто Ти – Святий Божий!

Але Ісус наказав йому:

— Замовкни та вийди з нього!

І демон, кинувши його на середину, вийшов із нього, не заподіявши йому жодної шкоди.

Усіх охопило здивування, і казали одне до одного: «Що це за вчення таке, що владою та силою наказує нечистим духам, і вони виходять?»

І розійшлася чутка про Ісуса по всіх
навколишніх місцях.

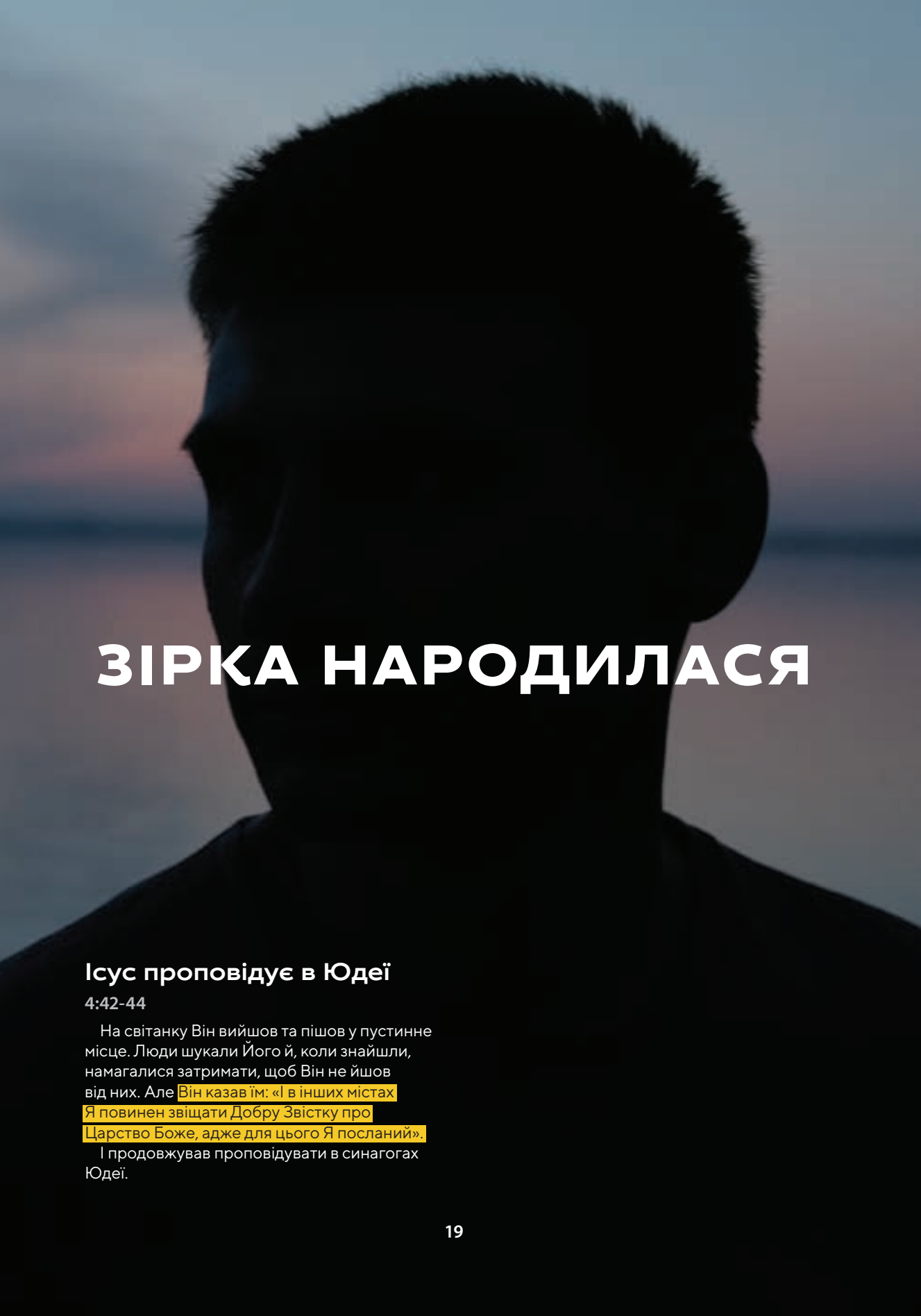
Зцілення багатьох хворих

4:38-41

Вийшовши з синагоги, Ісус пішов у дім Симона. А теща Симона була в сильній гарячці; і попросили Його за неї. Підійшовши до неї, Він наказав гарячці відійти, і хвороба залишила її. Жінка негайно встала та почала прислужувати їм.

Коли заходило сонце, усі, хто мав хворих на різні недуги, приводили їх до Ісуса, і, покладаючи руки на кожного, Він зцілив їх. З багатьох вигнав демонів, але вони викрикували: «Ти – Син Божий!» Він же не дозволяв демонам говорити, бо вони знали, що Він – Христос.

Це початок служіння Ісуса.
Які в тебе враження від Нього?
Як ти розумієш Його слова? Чому на
батьківщині Його не сприйняли,
а в інших місцях новина про Нього
«вибухнула»?

ЗІРКА НАРОДИЛАСЯ

Ісус проповідує в Юдеї

4:42-44

На світанку Він вийшов та пішов у пустинне місце. Люди шукали Його й, коли знайшли, намагалися затримати, щоб Він не йшов від них. Але Він казав їм: «І в інших містах Я повинен звіщати Добру Звістку про Царство Боже, адже для цього Я посланий».

І продовжував проповідувати в синагогах Юдеї.

ІСУС ВІДКРИТИЙ ДЛЯ СВІТУ

1. Як би ти охарактеризував Петра, прокаженого і паралізованого? Що між ними спільного?
2. Чи були у твоєму житті безвихідні ситуації? Як ти себе в них поводиш?
3. Чи помічаєш ти відкинутих людей? Чи проявляєш любов до тих, кого мало хто любить? Як ти можеш це зробити?

Ісус відкритий для світу

Покликання перших учнів

5:1-11

Одного разу, коли Ісус знаходився біля озера Генезарет і натовп людей тиснувся до Нього, аби слухати Слово Боже, Він побачив два човни, що стояли біля берега. А рибалки, вийшовши з них, чистили сіті. Ісус увійшов до одного з човнів, який належав Симонові, попросив його відплисти трохи від берега й, присівши, навчав людей із човна.

Коли ж закінчив говорити, сказав Симонові:

— Відпливи на глибину, та закиньте сіті для лову.

Симон сказав у відповідь:

— Наставнику, ми цілу ніч працювали та нічого не ввіймали, але за Твоїм словом я закину сіті.

Зробивши це, піймали так багато риби, що сіті почали рватись. Вони покликали й своїх товаришів з іншого човна, щоб прийшли допомогти їм. Ті прийшли й наповнили рибою обидва човни так, що вони стали потопати.

Побачивши це, Симон Петро припав до колін Ісуса та промовив:

— Господи, відійди від мене, бо я людина грішна!

Адже страх охопив його й усіх, хто був із ним, від такої кількості спійманої риби, а також Якова та Івана, синів Зеведеєвих, котрі були спільниками Симона.

І промовив Ісус до Симона:

— Не бійся, віднині будеш ловити людей.
Витягнувши човни на берег, вони залишили все та пішли за Ним.

Зцілення прокаженого

5:12-16

Коли Ісус перебував в одному місті, прийшов до нього чоловік, що був увесь покритий проказою^а. Побачивши Ісуса, він впав долілиць та просив Його, кажучи:

— Господи, якщо хочеш, Ти можеш мене очистити.

Ісус простягнув руку, доторкнувся до нього й промовив:

— Хочу, будь чистим!

І вмить проказа залишила його.

Ісус наказав йому:

— Нікому не кажи про це, але йди, покажи себе священникові та принеси жертву за своє очищення, як наказав Мойсей, їм на свідчення.

Однак звістка про Ісуса розходила ще більше, і багато людей приходило до Нього послухати та отримати зцілення від своїх хвороб. Він же відходив у пустелю та молився там.

Зцілення паралізованого

5:17-26

Одного дня, коли Ісус навчав людей, були там фарисеї та вчителі Закону, що прийшли з усіх сіл Галілеї та Юдеї, а також з Єрусалима; і сила Господня була з Ним, щоби зцілювати, і ось декілька людей принесли на носилках паралізованого та хотіли внести його й поставити перед Ісусом. Не маючи можливості внести його через натовп, вони залізли на дах та спустили його разом із носилками через отвір у покрівлі на середину, прямо перед Ісусом. Побачивши їхню віру, Він промовив:

«Друже, прощаються тобі гріхи твої!»

Книжники та фарисеї почали розмірковувати кажучи: «Хто Він такий, що богохульствує? Хто може прощати гріхи, окрім Самого Бога?»

Але Ісус, знаючи їхні думки, відповів:

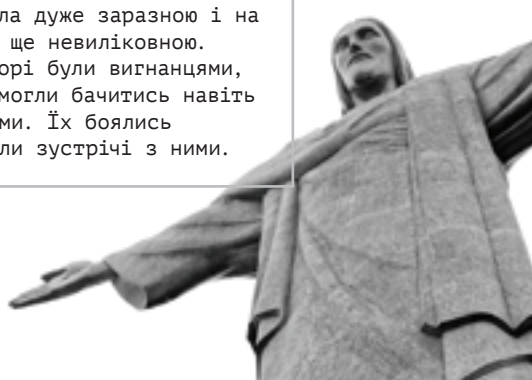
«Чому ви так роздумуєте у ваших серцях?

Що легше сказати: „Прощаються тобі гріхи твої!“ чи „Встань і ходи!“? Але щоб ви знали: Син Людський має владу на землі прощати гріхи». І промовив до паралізованого: «Кажу тобі: встань, візьми свої носилки та йди додому!»

Той відразу ж встав перед ними, узяв те, на чому лежав, і пішов додому, прославляючи Бога. Усіх охопив подив, і почали прославляти Бога. Сповнені страхом, вони говорили: «Дивовижні речі ми бачили сьогодні!»

^аПроказа – страшна хвороба. Люди, які нею хворіли, були як живі мерці. Їхні частини тіла гнили.

Вона була дуже заразною і на той час ще невиліковною. Тому хворі були вигнанцями, які не могли бачитись навіть з рідними. Їх боялись і уникали зустрічі з ними.

РЕЛІГІЯ ТА ВІРА

Слово «релігія» вживається щонайменше у двох значеннях. Перше, більш нейтральне, як опис будь-якого вірування в божество. Друге, негативне, як система релігійно-моральних вимог, де правила цінніші за людину. І воно має мало спільного зі справжньою вірою.

Класичними представниками релігійної системи були фарисеї – релігійно-політична течія Юдеї часів Ісуса. Вони вимагали від інших виконання Закону, але самі не рідко ігнорували або перекручували його зміст.

Фарисеї стали синонімом релігійного зверхнього лицемірства.

Ісус неодноразово конфліктував із ними і навіть часом провокував. Зокрема щодо суботи – священного дня, коли була заборонена будь-яка праця.

Він хотів показати, що між їхнім виконанням Закону й ставленням до Бога, Який цей Закон придумав, – величезна прірва.

Часом виглядало так, що Ісус порушує Закон, але насправді Він його виконував, бо слідував не просто прописаним правилам, але його суті.

Суть Закону – у любові до Бога й до людей.

Ісус став прикладом живої віри, яка відображалась у послушху Отцю й милосердю до грішних людей.

Релігія vs Віра

Покликання Левія

5:27-32

Після цього Ісус вийшов та побачив митника^а, на ім'я Левій, що сидів при збиранні мита, і сказав йому: «Іди за Мною!»

Залишивши все, той піднявся й пішов за Ісусом.

І влаштував Йому Левій у своєму домі велику гостину; там було багато митників та інших, що сиділи з Ісусом за столом.

А фарисеї та книжники нарікали, кажучи Його учням:

— Чому ви їсте та п'єте разом із митниками й грішниками?

Ісус же відповів їм:

— Не здорові потребують лікаря, а хворі.

Я прийшов покликати до покаяння не праведних, а грішників.

Питання про піст

5:33-39

Тоді вони сказали Йому:

— Учні Івана часто постяться та моляться, так роблять і фарисеї, а Твої їдять і п'ють!

Ісус відповів:

— Чи можете друзів нареченого змусити постити, доки наречений з ними? Але настануть дні, коли наречений забереться від них, і тоді поститимуть у ті дні.

Він розповів їм притчу:

— Ніхто не розриває нової одежі, щоби з неї пришити латку до старої одежі, бо й нову розірве, і до старої не пасує латка з нової. Ніхто не вливає молодого вина в старі бурдюки, бо молоде вино розірве їх і виллється, а бурдюки пропадуть.

Але молоде вино треба вливати в нові бурдюки. І ніхто, випивши старого вина, не захоче молодого, бо каже: «Старе краще!»

1. Чому Ісус сів за стіл з митниками й грішниками?
2. Чому Ісус дозволяв Собі порушувати Суботу?
3. Чи дратує тебе, коли люди не виконують важливі для тебе правила?

Ісус – Господь Суботи

6:1-5

Одного разу в Суботу Ісус зі своїми учнями проходив через засіяні поля пшениці. Вони збирали колосся та, розтираючи їх руками, їли зерна.

Тоді деякі з фарисеїв сказали:

— Чому ви робите те, чого не дозволено робити в Суботу?

Ісус у відповідь сказав їм:

— Ви не читали, що зробив Давид, коли зголоднів він, а також і ті, що були з ним? Як увійшов у Дім Божий, узяв та з'їв хліби покладання, і як дав і тим, хто був із ним, хоча їх не дозволено було їсти нікому, окрім священників?

І додав:

— Син Людський – Господь Суботи.

Ісус зцілює в Суботу

6:6-11

Довелося ж і в іншу Суботу увійти Йому в синагогу й навчати. Там був чоловік, у якого права рука всохла. Книжники та фарисеї уважно стежили за Ісусом, чи буде Він зцілювати в Суботу, щоб знайти обвинувачення проти Нього. Але Він, знаючи їхні думки, сказав чоловікові, що мав всохлу руку: «Підведися й стань посередині!» Той піднявся й став.

Ісус промовив до них: «Я питаю вас: що дозволено робити в Суботу – добро чи зло? Спасити життя чи згубити?»

І, поглянувши на них усіх, сказав чоловікові: «Простягни свою руку!» Той зробив це, і його рука була зцілена. Вони ж розлютилися та почали радитись між собою, як вчинити з Ісусом.

^аМитники – збирачі податків з Юдеї для Римської імперії. Часто зловживали положенням і збирали більше, ніж вимагалось. Самі були з євреїв, тому їх вважали зрадниками. Їх ненавиділи й зневажали. Рідні відмовлялися від них. Їх вважали одними з найбільших грішників і не допускали до релігійного життя народу й поклоніння в храмі.

СПРАВЖНЄ ЩАСТЯ

^aБлаженний – щасливий.

1. Ти щасливий? Що робить тебе щасливим або нещасливим?
2. Як ти розумієш Ісусові принципи щастя, яке не залежить від обставин?

“ Бог цінує мене. Бог цінує тебе. Бог цінує людей, яких я не знаю. Бог, цінує людей, які мені не подобаються. (Джон Максвелл)

Обрання дванадцятьох апостолів

6:12-16

У ті дні Ісус вийшов на гору, щоб помолитись, і провів усю ніч у молитві до Бога. Коли настав день, Він покликав учнів і обрав дванадцятьох, яких назвав апостолами:

Симона, якого назвав Петром,
Андрія, його брата,
Якова,
Івана,
Филипа,
Варфоломія,
Матвія,
Фому,
Якова, сина Алфеевого,
Симона, званого Зилотом,
Юду, сина Якова,
і Юду Іскаріота, котрий потім став
зрадником.

Проповідь на рівнині

6:17-26

Ісус, зійшовши разом із ними з гори, зупинився на рівному місці. Великий натовп Його учнів і велика кількість народу зі всієї Юдеї, Єрусалима та приморського Тира й Сидона прийшли послухати Його та отримати зцілення від хвороб. Ті, що страждали від нечистих духів, теж були зцілені. Весь натовп хотів доторкнутися до Ісуса, бо від Нього виходила сила, яка зцілювала всіх.

Ісус, звівши очі на Своїх учнів, почав говорити:

«Блаженні^а бідні,
бо ваше є Царство Боже.
Блаженні голодні нині,
бо будете насичені.
Блаженні, що плачете тепер,
бо ви зрадієте.
Блаженні ви, коли люди зненавидять вас,
коли проженуть вас, ображатимуть вас
і відкидатимуть ваше ім'я як щось погане
через Сина Людського.

Радійте того дня й веселіться, бо велика
ваша нагорода на небі. Так само робили
з пророками їхні батьки.

Але горе вам, багатії,
бо ви вже отримали всю вашу втіху.
Горе вам, ситі нині,
бо будете голодувати.
Горе вам, що радієте нині,
бо будете плакати й ридати.
Горе вам, коли про вас говоритимуть
добре всі люди,
бо так робили лжепророкам їхні батьки.

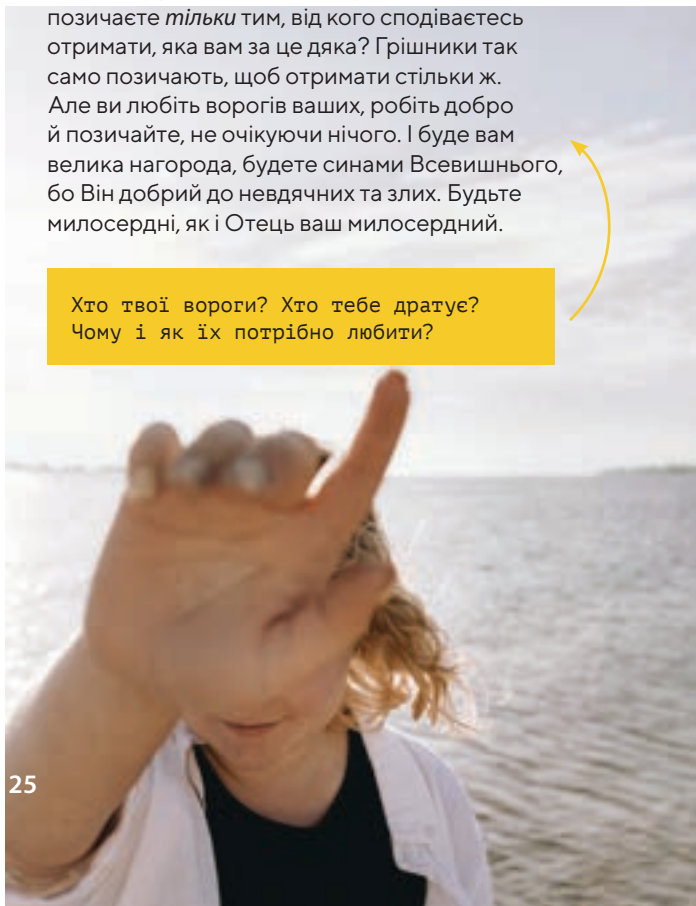
Любов до ворогів

6:27-36

Але вам, хто слухає, Я кажу: **любіть ворогів**
ваших, робіть добро тим, хто ненавидить
вас; благословляйте тих, хто проклинає
вас; моліться за тих, хто кривдить вас. Тому,
хто вдарив тебе по щоці, підстав і другу, а тому,
хто забирає твій верхній одяг, не забороняй
взяти й сорочку. Кожному, хто просить у тебе,
дай, і від того, хто забере твоє, не проси назад.
Як бажаєте, щоб вам робили люди, так само
й ви робіть їм.

Якщо ви любите *тільки* тих, хто любить вас,
яка вам за це дяка? Адже й грішники люблять
тих, хто любить їх. І якщо ви робите добро
тільки тим, хто вам робить добро, яка вам за
це дяка? Грішники так само роблять. І якщо
позичаєте *тільки* тим, від кого сподіваєтесь
отримати, яка вам за це дяка? Грішники так
само позичають, щоб отримати стільки ж.
Але ви любіть ворогів ваших, робіть добро
й позичайте, не очікуючи нічого. І буде вам
велика нагорода, будете синами Всевишнього,
бо Він добрий до неvdячних та злих. Будьте
милосердні, як і Отець ваш милосердний.

Хто твої вороги? Хто тебе дратує?
Чому і як їх потрібно любити?

ЯКИЙ ТИ МАТЕРІАЛ?

Не судить інших

6:37-42

Не судить, і вас не судитимуть!

Не засуджуйте, то й вас не засудять!
Прощайте, то й вам проститься! Давайте,
і вам дадуть; доброю мірою, притиснутою,
струснутою і переповненою дадуть
вам. Бо якою мірою міряєте ви, такою
ж виміряють і вам».

Він також розповів їм притчу: «Чи може
сліпий водити сліпого? Чи не впадуть
обидва в яму? Учень не вищий за свого
вчителя, але, вдосконалившись, кожний
стане, як його вчитель.

Чому ж ти дивишся на скалку в оці твого
брата, а колоди у своєму оці не помічаєш?
Як можеш сказати братові своєму: „Брате,
дозволь вийняти скалку з твого ока”,
якщо сам у твоєму оці колоди не бачиш?

**Лицеміре, витягни спочатку колоду зі свого
ока, а тоді побачиш, як вийняти скалку з ока
твого брата.**

Дерево пізнається за його плодом

6:43-45

Немає доброго дерева, яке приносило
б поганий плід, і немає поганого дерева,
яке б приносило добрий плід. Бо кожне
дерево пізнається за його плодом:
не збирають смокви з терну й винограду
з ожини. Добра людина з доброї скарбниці
свого серця виносить добро, а погана
людина з лихого скарбу свого серця
виносить зло. **Адже чим переповнене серце,
те говорять її вуста.**

Розумний та нерозумний будівничий

6:46-49

**Чому кличете Мене: „Господи! Господи!”,
а не робите того, що Я кажу?** Скажу вам,
до кого подібний кожний, хто приходить
до Мене, чує слова Мої та виконує їх.
Він подібний до чоловіка, що, будуючи
свій дім, вкопав глибоко та поклав основу
на камені. Коли прийшла злива, і потік
вдарив у той дім, то не зміг його похитнути,
бо він був добре збудований. А той,
хто слухає й не виконує, схожий на чоловіка,
який збудував свій дім на землі, без основи.
Коли вдарив потік, то він відразу впав,
і руйнування того дому було велике».

1. Чому не потрібно судити людину?
Чи означає це, що коли людина
відверто грішить, ми не можемо їй
про це казати? Якщо ні, то що саме
ми не можемо осуджувати?
2. Який зв'язок можна спостерігати
між «корінням» та «плодами»?
Про що свідчать скарби людини?
Як зрозуміти, чим наповнене серце
людини?
3. Що є спільного між будинками?
Що є відмінного? До якої категорії
людей ти належиш? Чому?
4. Проаналізуй свій «корінь»,
«скарбницю», «фундамент» – тобто
свою внутрішню людину. Які твої
цінності? Що для тебе
найважливіше? Як вони впливають
на твою поведінку й слова?

СУМНІВИ

Віра сотника

7:1-10

Коли Ісус закінчив говорити до народу, який слухав Його, то зайшов до Капернаума. Раб одного сотника^а, яким він дорожив, тяжко захворів і був при смерті. Почувши про Ісуса, сотник надіслав до Нього юдейських старійшин просити Його, щоб прийшов зцілити раба. Прийшовши до Ісуса, вони щиро благали Його, кажучи: «Він достойний, щоб Ти зробив це для нього, бо він любить наш народ і побудував нам синагогу».

Ісус пішов разом із ними. І коли Він був недалеко від дому, сотник надіслав своїх друзів сказати Йому: «Господи, не турбуйся, бо я не достойний, щоб Ти увійшов під мій дах. Тому й себе я не вважав гідним, щоби прийти до Тебе, але скажи лише слово, і одужає мій слуга. Бо і я людина підвладна й маю під своєю владою підлеглих воїнів. Кажу одному: „Іди!“ – і він іде, а іншому: „Прийди!“ – і він приходить, і рабу моему: „Зроби це!“ – і він робить».

Почувши це, Ісус здивувався, обернувся до народу, що йшов за Ним, та промовив: «Кажу вам: навіть в Ізраїлі Я не знайшов такої великої віри».

Повернувшись додому, посланці знайшли раба здоровим.

Ісус воскрешає сина вдови

7:11-17

Наступного дня Ісус пішов до міста, що зветься Наїн; разом із Ним ішли Його учні та великий натовп. Коли ж Він наблизився до воріт міста, саме виносили померлого, єдиного сина в матері, котра була вдовою; разом із нею було чимало народу з міста. Побачивши її, Господь змилювався над нею й сказав: «Не плач!»

І, підійшовши, торкнувся труни, а ті, що її несли, зупинилися. Тоді Ісус промовив: «Юначе! Кажу тобі, встань!» Мертвий піднявся, сів та почав говорити. І Ісус віддав його матері.

Усіх охопив страх, і прославляли Бога, кажучи: «Великий пророк з'явився між нами!» і «Бог прийшов на допомогу своєму народові!»

І розійшлася ця звістка про Нього по всій Юдеї та по всій тій країні.

Посланці від Івана Хрестителя

7:18-23

Учні Івана сповістили його про все це. І він, прикликавши двох своїх учнів, надіслав їх до Господа спитати:

— Ти Той, Хто має прийти, чи нам чекати іншого?

Прийшовши до Нього, чоловіки сказали:

— Іван Хреститель надіслав нас до Тебе спитати: «Ти Той, Хто має прийти, чи нам чекати іншого?»

Саме тоді Він зцілив багатьох від хвороб, недуг та злих духів і багатьом сліпим дарував зір.

У відповідь Він сказав:

— Ідьте і скажіть Іванові те, що ви бачили та чули: сліпі прозрівають, каліки ходять, прокажені очищаються, глухі чують, мертві оживають, а бідним проповідується Добра Звістка. І блаженний той, хто не спокуситься через Мене.

1. Чому Ісус дивується вірі сотника? Що в ній особливого?

2. На початку книги Іван проголошує Ісуса як обіцяного Спасителя. Але він почав сумніватись. Як думаєш, чому?

3. Як Ісус доводить, що Він все ж таки Той, Кого обіцяли? Чому важливо те, що Він говорить?

*Сотник (центуріон) – звання римського офіцера, у підпорядкуванні якого знаходилась сотня воїнів (центурія).

Сумніви

Свідчення Ісуса про Івана Хрестителя

7:24-35

Коли посланці Івана відійшли, Ісус почав говорити народові про Івана: «На що ж ви ходили подивитися в пустелю? На тростину, розхитану вітром? На кого ви виходили дивитись? На людину, одягнену в м'яку одежу? Але ті, що розкішно одягаються й живуть у розкоші, знаходяться в царських палацах. То на кого ж ви ходили дивитись? На пророка? Так, Я кажу вам, навіть більше, ніж на пророка! Він той, про кого написано:

„Ось Я посилаю Мого посланця перед обличчям Твоїм, який приготує дорогу перед Тобою”.

Кажу вам: нема більшого за Івана серед народжених жінками, але найменший у Царстві Божому більший за нього».

Весь народ, а також і митники, що слухали Його, визнавши справедливість Бога, хрестились хрещенням Івана. А фарисеї та законники відкинули волю Божу про себе й не хрестились у нього.

«Із ким Мені порівняти людей з цього покоління, – сказав Ісус, – і на кого вони схожі? Схожі на дітей, котрі сидять на базарі та кличуть одне одного, кажучи:

„Ми грали вам на сопілці, а ви не танцювали.
Ми співали вам жалібні пісні, а ви не плакали”.

Прийшов Іван Хреститель, який не їсть хліба й не п'є вина, а ви кажете: „Має демона!”
Прийшов Син Людський, Який їсть і п'є, а ви кажете: „Ось чоловік – ненажера й п'яниця, приятель митників та грішників”.
Однак мудрість виправдана всіма її дітьми».

1. Чи бувають у тебе сумніви щодо існування Бога або інших аспектів віри? Які? Як ти їх долаєш?

2. Можливо, ти взагалі скептично ставишся до релігії. На чому базується твоє невір'я або сумніви? Чи достатньо ці аргументи міцні й переконливі? Чи впевнений ти в них?

ДОНЬКА ЦАРЯ

У стародавній культурі Середньої Азії жінки були дуже обмежені у своїх правах. Зокрема, не могли знаходитись в одній кімнаті з чоловіками, коли ті спілкувалися, не могли навчатись у равина. Були обмежені в участі у суспільному житті.

Часто жінки стикалися з несправедливим судом. До жінки, яка згрішила (наприклад, зблудила), було більш суворе й зневажливе ставлення, ніж до чоловіка, який зробив це із нею.

Ісус вражає для того часу порушував питання ролі й значення жінок. Він навчав їх, спілкувався з ними, давав можливість слідувати за Ним і служити.

До того ж, Він підніс повію, що розкаялась у гріхах, над представниками релігійної еліти, які вважали, що каятись їм немає в чому.

Ісус у домі фарисея Симона

7:36-50

Один із фарисеїв запросив Його поїсти з ним. Зайшовши в дім фарисея, Ісус сів за стіл. І ось одна жінка з того міста, яка була грішницею, дізналася, що Він сидить за столом у домі фарисея. Вона принесла алебастровий глечик із дуже дорогим миром та, припавши до ніг Ісуса ззаду, плачучи, почала слізьми обмивати Його ноги й волоссям своєї голови витирати їх, цілувала Його ноги й мстила миром.

Побачивши це, фарисей, який запросив Ісуса, подумав собі:

— Якби Він був пророком, то знав би, що жінка, яка торкається до Нього, — грішниця.

Тоді Ісус звернувся до нього:

— Симоне, маю тобі щось сказати!

Той відповів:

— Говори, Учителю!

У одного позикодавця було двоє боржників: один був винен п'ятсот динаріїв, а інший — п'ятдесят. Та оскільки вони не мали, чим віддати, він простив обох. Отже, хто з них буде любити його більше?

Симон відповів:

— Я думаю, що той, якому більше простив.

Ісус відповів:

— Правильно ти розсудив.

І, обернувшись до жінки, сказав Симонові:

— Бачиш цю жінку? Я зайшов у твій дім, а ти не дав Мені води для ніг, вона ж своїми слізьми обмила Мої ноги та волоссям обтерла їх. Ти не привітав Мене поцілунком, а вона, відколи Я зайшов, не перестає цілувати Мої ноги. Ти не намастив Моєї голови олією, а вона миром намастила Мої ноги. Тому кажу тобі: прощаються її численні гріхи, бо вона багато полюбила, а кому мало прощається, той мало любить.

Потім Ісус промовив до неї:

— Прощаються гріхи твої!

А всі, хто сидів із Ним за столом, почали думати про себе: «Хто Він такий, що й гріхи прощає?»

Він же сказав жінці:

— Віра твоя спасла тебе, іди з миром.

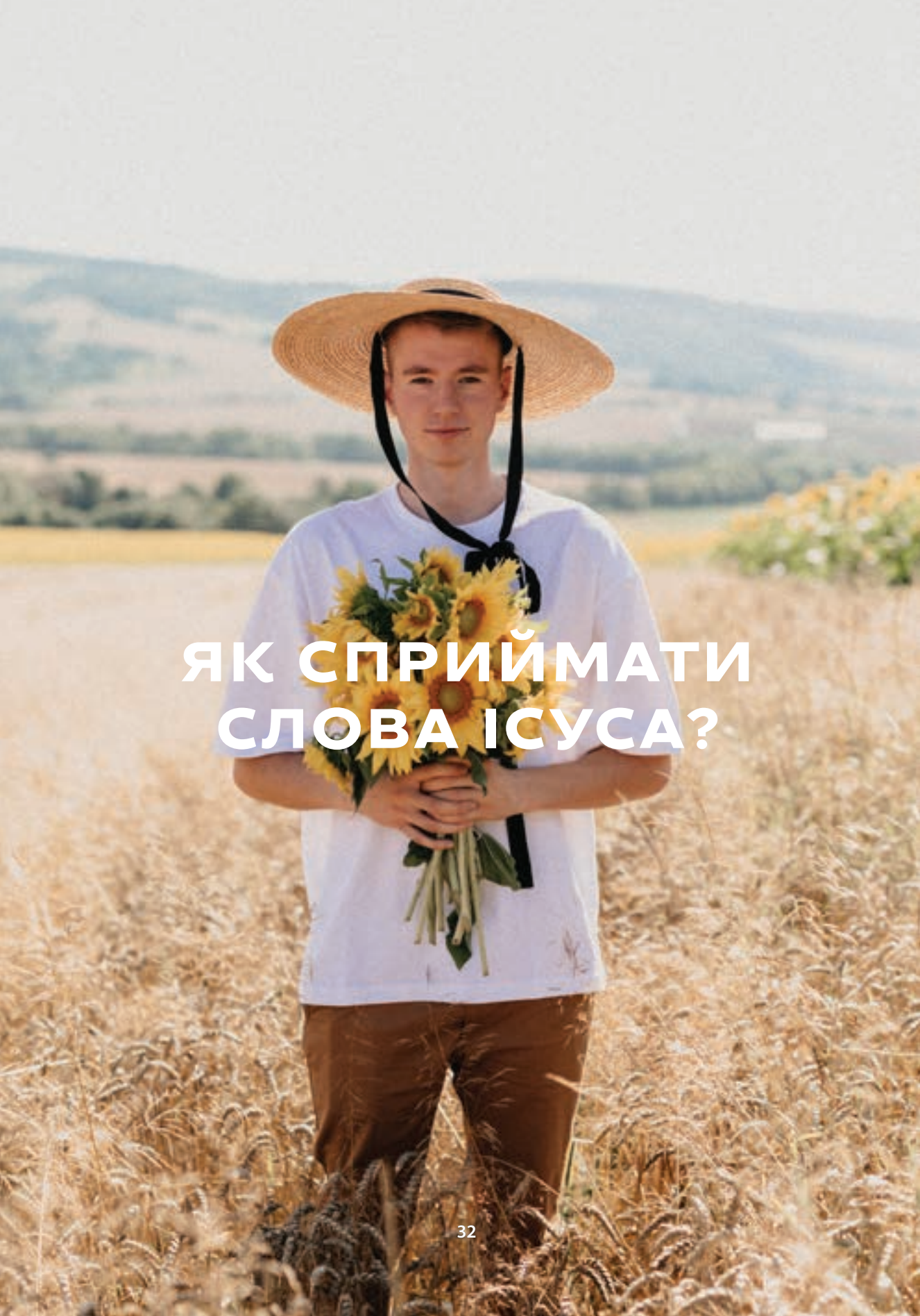
Жінки супроводжують Ісуса

8:1-3

Після цього Він проходив через міста та села, проповідуючи Добру Звістку Царства Божого. **Разом із Ним були Його дванадцять учнів і деякі жінки, котрі були зцілені від злих духів та хвороб:** Марія, звана Магдалиною, з якої вийшло сім демонів, Іванна — дружина Хузи, наставника Ірода, Сусанна й багато інших, котрі служили Йому, чим мали.

1. Які характеристики жінки і фарисея? У чому відмінність між ними?
2. Яке ставлення Ісуса до жінок? Що це говорить нам про Його цінності?
3. Чи відчував ти коли-небудь приниження через свою стать, статус, фінансове становище чи інше? Чи відчував ти зневажливе ставлення через свої минулі помилки?

A young man with short brown hair, wearing a white t-shirt and brown trousers, stands in a field of tall, golden wheat. He is wearing a wide-brimmed straw hat with black straps. He holds a large bouquet of bright yellow sunflowers in front of his chest. The background shows rolling hills under a clear sky.

ЯК СПРИЙМАТИ СЛОВА ІСУСА?

Притча про сіяча

8:4-15

Коли зібрався великий натовп і люди з кожного міста приходили до Нього, Він розповів цю притчу:

«Сіяч вийшов сіяти своє насіння. І коли він сів, деякі зерна впали біля дороги та були затоптані, а птахи небесні повидзьобували їх. Інші впали на каміння та, зійшовши, висохли, бо не мали вологи. Ще інші впали поміж терни й росли разом із ними, але колючки заглушили їх. **А інші впали в добру землю, вони виростили й принесли врожай стократний».**

Сказавши це, Він вигукнув: «Хто має вуха, щоб слухати, слухайте!»

Учні запитали Ісуса, що означає ця притча. Він відповів: «Вам дано пізнати таємниці Царства Божого, а іншим *говорю* притчами, щоб

„дивлячись, не бачили і, слухаючи, не розуміли“.

Ось що означає ця притча: насіння – це Слово Боже. Те, що посіяне біля дороги, – це ті, що слухають, але потім приходять диявол і забирає Слово з їхнього серця, щоб не повірили та не спаслися. Те, що впало на камінь, – це ті, що, почувши, з радістю приймають Слово, але не мають коріння й вірують до певного часу, а коли приходять випробування, то відпадають. Те, що впало поміж терни, – це ті, що чують, але з часом турботи, багатство та життєві задоволення придушують їх, і плід їхній не дозріває. **Те, що впало в хорошу землю, – це ті, що, почувши Слово, зберігають його в доброму та щирому серці та в терпінні приносять врожай.**

Притча про світильник

8:16-18

Ніхто, запаливши світильник, не покриває його посудиною й не ставить під ліжку, але ставить на поставець, щоб усі, що входять, бачили світло. Бо немає нічого прихованого, що не стало б явним, і нічого таємного, що не стало б відомим і не виявилось б. Тому будьте уважні, як слухаєте, бо тому, хто має, додається, і матиме надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, забереться».

1. Як гадаєш, який у тебе «ґрунт»? Як ти зазвичай сприймаєш Слово Боже?
2. Які думки, люди, випробування чи життєві турботи відволікають тебе від того, що говорить Бог?

РОЗШИРЮЮЧИ УЯВЛЕННЯ

Уроки з човна

Мати та брати Ісуса

8:19-21

Прийшли Його мати та брати й не могли підійти до Нього через натовп.

І сказали Йому:

— Твоя мати й Твої брати стоять надворі та бажають бачити Тебе.

Він сказав їм у відповідь:

— Мати та брати Мої — це ті, що слухають

Слово Боже й виконують його.

Ісус заспокоює бурю

8:22-25

Одного дня Ісус та Його учні увійшли в човен, і Він сказав їм: «Переплиньмо на другий бік озера»

І вони вирушили. Коли вони пливли, Він заснув. Аж раптом на озері здійнялася велика буря. Вода почала заливати їх, і вони були в небезпеці.

Приступивши, учні розбудили Ісуса, кажучи:

— Наставнику, Наставнику, ми гинемо!

Він прокинувся, наказав вітрові та хвилям зупинитися, і настала тиша.

Тоді сказав їм:

— Де ваша віра?

Вони ж, налякані та здивовані, говорили один до одного:

— Хто Він такий, що наказує, а вітер

і вода підкоряються Йому?

1. У цьому уривку Ісус кілька разів дуже дивно, на перший погляд, себе поводить: жорстко відповідає сім'ї, спить під час бурі, відмовляє зціленому у слідуванні за Ним. Чому Він так робив? Що це говорить про Нього?

2. Чому учні хвилювались і дратувались? Ісус не говорить, що в них немає віри, але питає, де вона. Як гадаєш, де саме? У що віриш і на що покладаєшся ти під час труднощів?

3. Що ми дізнаємось про силу і владу Ісуса?

Ісус звільняє одержимого

8:26-39

І припливли вони в землю Герасинську, що знаходиться навпроти Галілеї. Коли Він зійшов на берег, зустрів Його один чоловік із міста, який упродовж багатьох років мав демонів. Багато часу він вже не носив одежі та мешкав не в домі, а у гробницях.

Побачивши Ісуса, він закричав, упав перед Ним та голосно промовив:

— Що Тобі до мене, Ісусе, Сину Бога Всевишнього? Благаю Тебе, не муч мене.

Бо Ісус наказав нечистому духові вийти з цього чоловіка. Багато разів демон хапав його, та, попри те, що зв'язували його ланцюгами та кайданами, оберігаючи його, він все одно розривав окови, і демон гнав його в пустелю.

Ісус спитав його:

— Як тебе звати?

— Легіон, — відповів той, бо багато демонів увійшло в нього. І вони благали Ісуса, щоб Він не повелів їм іти в Безодню.

А було там велике стадо свиней, що паслося на горі. Демони просили Ісуса, щоб дозволив їм увійти в них, і Він дозволив. Демони, вийшовши з чоловіка, увійшли у свиней. Тоді все стадо кинулося з кручі в озеро та потонуло.

Побачивши, що сталося, свинопаси побігли та сповістили про це в місті та в селах. Люди вийшли подивитися, що сталося, і коли підійшли до Ісуса, то знайшли чоловіка, з якого вийшли демони, він був одягнений, при здоровому глузді й сидів біля Ісусових ніг.

Побачивши це, вони злякалися. Ті, хто бачив, розповідали, як було врятовано біснуватого. **Тоді всі люди з Герасинської околиці просили Ісуса, щоб Він залишив їх, адже були охоплені великим страхом.** Він же увійшов у човен і повернувся.

Чоловік, з якого вийшли демони, просив Ісуса взяти його з собою, але Він відпустив його, сказавши: «Повернися до себе додому та розкажи, як багато зробив для тебе Бог».

Той пішов і по всьому місту проповідував, як багато зробив для нього Ісус.

Донька Яіра і жінка, яка доторкнулася до одєжі Ісуса

8:40-56

Коли Ісус повернувся, Його зустрів великий натовп, бо всі чекали на Нього. І ось прийшов чоловік, на ім'я Яір, який був керівником синагоги, і, впавши долілиць до ніг Ісуса, благав Його зайти до його дому, бо його єдина донька, яка мала років дванадцять, захворіла й була при смерті. Коли Він пішов, то натовп звідусіль тиснув на Нього.

І була там одна жінка, яка вже дванадцять років страждала на кровотечу. Вона витратила все, що мала, на лікарів, але ніхто не зміг її зцілити. Підійшовши ззаду, вона доторкнулася до краю Його одєжі, і вмить зупинилася її кровотеча.

Ісус запитав:

— Хто доторкнувся до Мене?

Коли ж ніхто не зізнався, Петро сказав:

— Наставнику, натовп тісниться навколо Тебе.

Ісус же відповів:

— Хтось доторкнувся до Мене, бо Я відчув, як сила вийшла від Мене.

Жінка, побачивши, що не зможе втаїтися, тремтячи, підійшла та, впавши перед Ним, зізналася перед усім народом, чому доторкнулася до Нього і як раптом зцілилася.

Ісус же сказав їй: «Донько, віра твоя врятувала тебе. Іди з миром».

Коли Він ще говорив, прийшов хтось із дому керівника синагоги та сказав:

— Твоя донька померла, не турбуй Учителя!

Ісус же, почувши це, сказав Яіру:

— Не бійся, тільки віруй, і вона буде спасенна!

Прийшовши в дім, Він не дозволив нікому увійти з Ним, окрім Петра, Івана, Якова та батька й матері дитини. Усі плакали та ридали над нею. Він же сказав їм: «Не плачте, бо вона не померла, а спить».

Але вони почали глузувати з Нього, бо знали, що дівчина померла. Ісус же узяв її за руку й голосно промовив: «Дитино, встань!» Дух її повернувся до неї, і вмить вона піднялася. Він наказав дати їй їсти. Батьки дитини дуже здивувалися, але Він наказав нікому не казати про те, що сталося.

1. Якщо ти маєш якусь хворобу, то чи віриш, що Бог може тебе зцілити? Чи віриш, що навіть якщо Бог не зцілить тебе, Він може використати хворобу на благо?
2. Чи боїшся ти захворіти?
3. Чи достойний Ісус твоєї довіри? Чому?

Бог, Який зцілює

Трагедія, яка спасла

Служіння дванадцятьох

9:1-6

Скликавши дванадцятьох, Він дав їм силу та владу виганяти всіх демонів і зцілювати всі хвороби. **І послав їх проповідувати Царство Боже та зцілювати хворих.** Він промовив до них:

«Нічого не беріть у дорогу: ні палиці, ні торбини, ні хліба, ні грошей, ні двох сорочок не майте. Коли ж увійдете в якийсь дім, там залишайтеся і звідти йдіть далі. Якщодесь вас не приймуть, то, виходячи з того міста, обтрусіть пил зі своїх ніг на свідчення проти них!»

Вони вийшли та ходили по селах, звіщаючи Добру Звістку й зцілюючи всюди.

Іродова занепокоєність

9:7-9

Тетрарх Ірод почув про все, що сталося, і занепокоївся, бо дехто казав, що це Іван воскрес із мертвих; інші казали, що це з'явився Ілля, а ще інші – що це один зі стародавніх пророків воскрес. Тоді Ірод сказав: «Івана я стратив, тоді хто Цей, про Кого я таке чую?» І намагався зустрітися з Ісусом.

1. Яке було завдання учнів?
Яка була ключова ціль і чому це важливо?
2. Як люди у твоєму оточенні сприймають розмови про Ісуса? Яка в них реакція?

Невіруючі люди запитують нас, навіщо ми витрачаємо своє життя на місіонерство. Та вони не враховують того, що теж витрачають своє життя. І коли мильна бульбашка лусне, вони зрозуміють, що за все своє життя не досягнули нічого, що мало б значення для вічності.
(Нейт Сент)

Ісус годує п'ять тисяч

9:10-17

Повернувшись, апостоли розповіли Ісусові про все, що зробили. Він узяв їх та відійшов у безлюдне місце біля міста, що зветься Віфсаїда. Але люди, дізнавшись про це, пішли за Ним. Зустрівши їх, Він почав говорити про Царство Боже й зцілював тих, хто потребував зцілення. Коли ж день схилявся до вечора, підійшли до Нього дванадцяттеро й сказали:

— Відпусти людей, щоби пішли в навколишні села та хутори відпочити та знайти чогось їсти, бо ми тут у безлюдному місці.

Але Він сказав їм:

— Ви дайте їм їсти!

Вони відповіли:

— Ми не маємо нічого, крім п'яти хлібів та двох рибин. Хіба що підемо й купимо їжу для всіх цих людей.

А було там близько п'яти тисяч чоловіків.

Ісус промовив до Своїх учнів:

— Розсадить їх групами приблизно по п'ятдесят.

Вони так і зробили, і розсадили всіх людей. Він же, узявши п'ять хлібів

та дві рибини, подивився на небо, благословив їх, і, розломивши, дав учням, щоб розділили між людьми. Усі їли та наситилися, і назбирали дванадцять кошиків залишків.

1. Ісус знав, що учні мають мінімальний запас їжі. Чому Він попросив їх нагодувати людей? Чого Він хотів їх навчити?
2. Чи знаєш ти цю місцію?
3. Які ресурси для виконання Божої місії маєш ти? Чи їх достатньо? Як Бог може допомогти тобі?
4. Чи бачиш ти людей у своєму оточенні, які мають потреби? Чи шукаєш ти таких людей поза цим оточенням? Як ти можеш про них потурбуватись? Що тобі для цього потрібно?

КИМ ВІН Є

ДЛЯ ТЕБЕ?

Свідчення Петра про Ісуса

9:18-20

Одного разу, коли Ісус молився на самоті й разом із Ним були лише учні, Він запитав їх:

— За кого вважають Мене люди?

Вони відповіли:

— Одні – за Івана Хрестителя, інші – за Ілля, ще інші – за одного зі стародавніх пророків, що воскрес.

Він же запитав:

— А ви за кого Мене вважаєте?

Петро відповів:

— Ти Христос Божий!

Ісус звіщає Свою смерть та воскресіння

9:21-27

Тоді Він наказав їм нікому не розповідати про це.

Далі додав: «Синові Людському належить багато страждати, бути відкинутим старійшинами, первосвященниками та книжниками, бути вбитим, але третього дня воскресне».

Потім промовив до всіх:

«Якщо хтось хоче йти за Мною, нехай зречеться самого себе, візьме свій хрест та щодня слідує за Мною. Бо хто хоче спасти своє життя, той загубить його, а хто втратить життя своє заради Мене, той спасе його.» Яка користь людині, якщо здобуде весь світ, а саму себе занапастить або згубить? Хто посоромиться Мене та Моїх слів, того й Син Людський посоромиться, коли прийде в славі Своїй, і Отця, і святих ангелів. Істинно кажу вам: деякі з присутніх тут не зазнають смерті, доки не побачать Царства Божого».

Преображення Ісуса

9:28-36

А приблизно через вісім днів після цих слів, Ісус узяв із Собою Петра, Івана та Якова й піднявся на гору, щоб молитися. Під час молитви вигляд Його обличчя змінився, і одяг став білою та блискучою. І ось двоє чоловіків розмовляли з Ним – це були Мойсей та Ілля. Вони з'явилися у славі та розмовляли з Ним про Його відхід, який Він мав завершити в Єрусалимі. Петро й ті, що були з Ним, заснули, але, прокинувшись, побачили Його славу та цих двох чоловіків, які стояли з Ним. Коли вони відійшли від Нього, Петро сказав Ісусові: «Наставнику, добре нам тут бути! Зробімо три намети: один для Тебе, один для Мойсея та один для Іллі».

Він не знав, що говорить. Коли він це казав, з'явилася хмара, яка накрила їх. Вони ж злякалися, коли увійшли в хмару. З хмари промовив голос: **«Це Син Мій обраний, Його слухайте!»**

Коли ж пролунав голос, Ісус залишився Сам. Вони мовчали й нікому в ті дні не казали про те, що бачили.

1. За кого люди вважали Ісуса?
За кого вважають Його твої знайомі?
Ким Його визнав Бог-Отець? А хто Він для тебе?
2. Чому відповідь Петра була важливою і що вона означає для кожної людини?
3. Яку ціну для людини має публічне визнання Ісуса Богом?

**Хто для тебе Ісус?
Брехун, божевільний
чи Бог?**

Ісус або брехун, або божевільний, або Господь і Бог. Ви повинні зробити вибір. Ваше рішення щодо Ісуса повинно бути не просто легковажною інтелектуальною розвагою. (Джош Макдауел)

Two people are standing side-by-side against a plain white wall. The person on the left is wearing a grey hoodie and dark grey pants, holding a poster of a blue tiger with a pink background. The person on the right is wearing a dark blue button-down shirt and blue jeans, holding a poster of a pink tiger with a blue background. Both posters show a tiger with its mouth open, showing sharp teeth. The text 'ХТО БІЛЬШИЙ?' is overlaid in the center of the image.

ХТО БІЛЬШИЙ?

Зцілення хлопчика, одержимого злим духом

9:37-43

Наступного дня, після того, як вони зійшли з гори, великий натовп зустрів Його.

І ось один чоловік із натовпу вигукнув:

— Учителю, благаю, зглянься над моїм сином, бо він у мене єдиний. Нечистий дух хапає його, і він зненацька кричить, і катує його дух аж до піни. Насилу відходить, залишаючи його безсилим. Я просив Твоїх учнів вигнати духа, але вони не змогли.

Ісус у відповідь сказав:

— О роде невірний та розбещений, доки буду з вами? Доки терпітиму вас? Приведи сюди твого сина!

Коли хлопчик наближався, демон у припадку кинув його на землю, але Ісус наказав нечистому духові відійти, зцілив дитину та віддав її батькові. Усі були вражені Божою величчю.

Ісус удруге звіщає Свою смерть

9:43-45

Коли всі дивувалися всьому, що робив Ісус, Він промовив до своїх учнів:

«Вкладіть ці слова у ваші вуха:

Син Людський буде виданий у руки людські».

Однак учні не зрозуміли цих слів: вони були приховані від них, щоб не зрозуміли їх, а спитати Його про ці слова боялися.

Хто найбільший?

9:46-48

Потім учні почали роздумувати між собою, хто з них найбільший. Але Ісус, знаючи думки їхніх сердець, узяв дитину, поставив її біля Себе та промовив до них:

— Той, хто прийме цю дитину в ім'я Мое, той Мене приймає, а хто Мене приймає, приймає Того, Хто надіслав Мене. **Бо хто найменший поміж вас, той найбільший.**

Хто не проти вас, той за вас

9:49-50

Іван відповів:

— Наставнику, ми бачили когось, хто Твоїм ім'ям виганяв демонів, та ми заборонили йому, бо він не ходить із нами.

Ісус відповів:

— Не забороняйте, бо хто не проти вас, той за вас.

Самарянське село не приймає Ісуса

9:51-56

Коли наближався час Йому бути взятим на небо, Він рішуче пішов до Єрусалима.

І надіслав перед Собою вісників. Вони

зайшли до одного самарянського

села, щоб приготувати все для Нього.

Але мешканці Його не прийняли, бо Він ішов до Єрусалима. Побачивши це, учні Його, Яків та Іван, сказали:

— Господи, хочеш, ми накажемо, щоб зійшов вогонь із неба та спалив їх, як це зробив Ілля?

Ісус, обернувшись до них, заборонив їм та сказав:

— Не знаєте, якого ви духа, бо Син Людський прийшов не губити людські душі, а спасати їх!

І пішли до іншого села.

1. У контексті цілого уривку з'ясуй, чому учням не вдалося вигнати демона з хлопчика.

2. Які в тебе спостереження й враження від учнів?

3. Чому Ісус несподівано починає говорити про Свою смерть?

4. У чому логіка принципу «більший той, хто менший»? Як практично його застосовувати?

The Bible Project
Євангеліє від Луки, 9-19

Ціна учнівства

9:57-62

Коли вони йшли дорогою, хтось сказав Ісусові:

— Я піду за Тобою, куди б Ти не пішов!

Ісус відповів йому:

— Лисиці мають нори, птахи небесні – гнізда, а Син Людський не має, де голову прихилити.

А іншому сказав:

— Іди за Мною!

Але той відповів:

— Господи, дозволь мені спочатку піти поховати мого батька!

Тоді Ісус сказав:

— Залиши мертвим ховати своїх мерців, а ти йди звіщати Царство Боже!

Інший сказав:

— Господи, я піду за Тобою, але дозволь мені спочатку попрощатися з моїми домашніми!

Ісус сказав йому:

— Ніхто з тих, хто поклав руку на плуг та озирається назад, не придатний для Царства Божого!

ЧОМУ ЦЕРКВА НЕ МОВЧИТЬ?

Служіння сімдесяти учнів

10:1-16

Після того Господь призначив інших сімдесятьох учнів і надіслав їх по двоє перед Собою в усі міста та місцевості, куди Він мав іти.

І сказав їм: **«Жнива насправді великі, а робітників мало, тож просіть Господа жнив, щоб послав робітників на жнива Свої».**

Ідіть! Ось Я посилаю вас, як ягнят між вовків. Не беріть ні гаманця, ні торбини, ні взуття й нікого в дорозі не вітайте. Коли ж увійдете в якийсь дім, то спочатку скажіть: „Мир цьому дому!“ І якщо там є син миру, то спочине на ньому ваш мир, а коли ні, то повернеться до вас. Залишайтеся в тому ж домі, їжте та пийте те, що дадуть вам, бо робітник достойний своєї платні. Не переходьте з дому в дім.

А коли зайдете в якесь місто та приймуть вас, то їжте все, що покладуть перед вами. **Зціляйте в ньому хворих і кажіть їм: „Наблизилось до вас Царство Боже!“** А коли зайдете в якесь місто і не приймуть вас, то, виходячи на вулиці його, кажіть: „Навіть пил із вашого міста, який прилип до наших ніг, ми обтрушуємо на свідчення проти вас, але знайте, що наблизилось Царство Боже!“ Кажу вам: легше буде Содомові в той день суду, ніж тому місту.

Горе тобі, Хоразине! Горе тобі, Віфсаїдо! Бо якби в Тирі та Сидоні сталися ті чудеса, які були у вас, то вони давно би покаялися, сидячи в мішковині та попелі. Проте Тиру та Сидону легше буде на суді, ніж вам. І ти, Капернауме,

чи будеш піднесений до неба?
Ні, ти до пекла зійдеш!

Той, хто слухає вас, той Мене слухає, і хто відмовляється від вас, від Мене відмовляється. Хто ж відмовляється від Мене, той відмовляється від Того, Хто надіслав Мене».

1. Яка була місія учнів? Які її умови?
2. Яка реакція на цю місію і які її наслідки?
3. Чому зраділи учні? Від чого їх застеріг Ісус? Чому треба радіти і чому радіє сам Ісус?

Повернення сімдесяти учнів

10:17-20

Сімдесят учнів повернулися й радісно сказали:

— Господи, навіть демони підкоряються нам в ім'я Твоє.

А Він сказав їм:

— Я бачив сатану, котрий падав із неба, наче блискавка. Ось даю вам владу наступати на змії і скорпіонів, і на всяку силу ворожу, і ніщо вам не зашкодить. Однак не радійте, що духи вам підкоряються, а радійте тому, що імена ваші записані на небесах.

Радість Ісуса

10:21-24

У той час Ісус зрадів Святим Духом та промовив: «Славлю Тебе, Отче, Господи неба і землі, за те, що Ти приховав це від мудрих та розумних і відкрив дітям. Так, Отче, бо такою була Твоя добра воля.

Усе Мені було доручено Моїм Отцем. Ніхто не знає, Хто є Син, окрім Отця, і Хто є Отець, окрім Сина й того, кому Син хоче відкрити».

І, повернувшись до учнів, промовив тільки до них:

— Блаженні очі, які бачать те, що ви бачите. Бо кажу вам: багато пророків та царів бажали побачити те, що ви бачите, і не побачили, та почути те, що ви чуєте, і не почули».

Чому церква не мовчить?

Добрий самарянин

10:25-37

І ось один учитель Закону піднявся та, спокушаючи Його, сказав:

— Учителю, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне?

Ісус відповів йому:

— Що в Законі написано? Як читаєш?

Він відповів:

— «Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією своєю душею, і всією силою своєю, і всім розумом своїм» і «ближнього свого – як самого себе».

Ісус же сказав:

— Правильно ти відповів, роби так і будеш жити!

Але той, бажаючи виправдати себе, сказав Ісусові:

— А хто мій ближній?

Ісус відповів:

— Один чоловік ішов з Єрусалима в Єрихон та потрапив до рук розбійників, котрі роздягли його, побили та пішли далі, залишивши його напівмертвим. Випадково тією ж дорогою проходив священник і, побачивши його, пройшов повз нього. Також і левіт^а, прийшовши на те місце, подивився й пішов далі. Але один самарянин^б, який був у подорожі, підійшов і, побачивши його, зглянувся над ним. Він підійшов, перев'язав йому рани, намастивши їх олією та вином, поклав його на свою худобину та привіз до заїжджого двору, де доглядав за ним. Наступного дня, від'їжджаючи, дав два динарії господареві та сказав: «Подбай про нього, а якщо витратиш на нього більше, я поверну тобі, коли вертатимусь».

Хто з цих трьох, на твою думку, був ближнім того, хто потрапив до рук розбійників?

Він відповів:

— Той, хто зглянувся над ним.

Ісус сказав:

— Іди та роби так само.

1. Учитель Закону процитував центральну заповідь. Як її розумієш?

2. Хто твій ближній? Як ти можеш про нього потурбуватись?

Ісус відвідує Марту та Марію

10:38-42

Коли вони подорожували далі, то зайшли до одного села, де жінка, на ім'я Марта, прийняла Його у свій дім. У неї була сестра, на ім'я Марія, яка сіла біля ніг Господа та слухала Його слова.

Марта була зайнята багатьма приготуваннями і, підійшовши, сказала:

— Господи, чи Тобі байдуже, що моя сестра залишила мене саму служити? Скажи їй, щоб допомогла мені.

Господь відповів їй:

— Марто, Марто, ти турбуєшся та клопочешся багатьма речами, але потрібне одне. Марія обрала кращу частку, яка не відбереться від неї.

^аСвященники й левіти – духовні лідери Ізраїлю. Походили з одного з 12 єврейських колін (племен). Нащадки Левія з роду Аарона були священниками. Решта левітів відповідали за різні аспекти служіння – від музики до адміністративних обов'язків.

^бСамаряни – мешканці Самарії, території на околиці Юдеї. Після смерті царя Соломона єврейське царство розділилось на два – Ізраїль (північне) та Юдею (південне) зі столицею в Єрусалимі. Хоч і були моменти потепління, але в цілому ці два царства ворогували. Та з часом обидва були захоплені іноземцями.

Зрештою юдеї повернулися на свої території. А на місці Самарії залишки ізраїльтян було змішано з іншими націями. Отже, самаряни були напівкровними євреями, і юдеї знехували та уникали їх.

Любов до себе.
А що говорить Біблія?

Відкрий нотатки, подумай і запиши свої реальні пріоритети в житті. Порахуй, скільки часу, грошей та енергії ти цілеспрямовано вкладаєш у важливі для тебе речі. Проаналізуй, чи варте воно того?

1. Що Марта зробила не так?
Чим була кращою частка Марії?
2. Чи можеш ти сказати, що спілкування з Ісусом зараз пріоритет для тебе? Що потрібно змінити у твоєму житті, щоб так було?

ЩО НАЙВАЖЛИВІШЕ В ХРИСТІЯНСТВІ?

Ось як Він тебе любить!

ЯК ПРАВИЛЬНО МОЛИТИСЬ?

Ісус навчає учнів молитися

11:1-13

Одного разу Ісус молився, і, коли Він закінчив, один з учнів промовив до Нього:

— Господи, навчи нас молитися, як і Іван навчив своїх учнів!

Він промовив:

— Коли молитесь, то кажіть:

«Отче наш, Що на небесах,
нехай святиться ім'я Твоє!
Нехай прийде Царство Твоє!
Нехай буде воля Твоя, як на небі,
так і на землі!
Хліб наш щоденний дай нам кожного дня.
І прости нам гріхи наші,
бо і ми прощаємо всім боржникам нашим.
І не введи нас у спокусу,
але визволи нас від лукавого».

Дивлячись на те, як молився Ісус, учні просили навчити їх молитися так само. І Він навчив. Це добра новина для нас: **МОЛИТВИ МОЖНА НАВЧИТИСЯ.**

Молитва – це розмова з Богом. Бувають різні рівні спілкування. Спілкування з Богом – це завжди найглибший рівень.

Ціль молитви – не просто розмова, а побудова стосунків із Богом.

Читання Біблії має бути поруч із молитвою. Через молитву ми виливаємо своє серце перед Богом, а в Біблії ми пізнаємо серце Бога. Таким чином, стаємо ближчими до Нього.

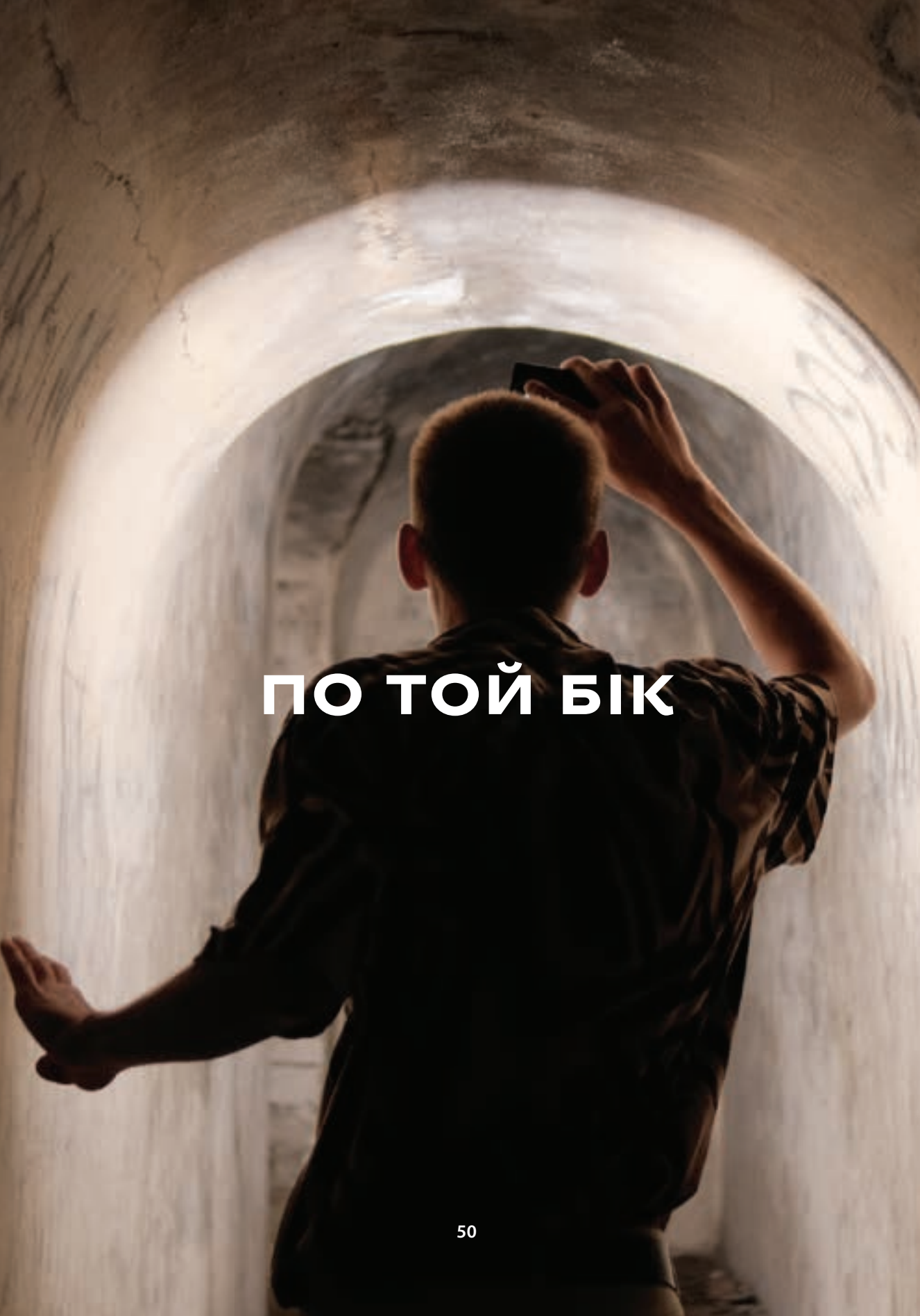
І сказав їм:

— Хто з вас, маючи друга, прийде до нього опівночі та скаже йому: «Друже, позич мені три хліби, бо мій приятель прийшов до мене з дороги, і я не маю, що йому дати». А той зсередини відповів би йому: «Не турбуй мене! Двері вже зачинені, і діти мої зі мною в ліжку. Не можу я піднятися й дати тобі». Кажу вам: якщо він не встане та не дасть йому заради дружби, то все одно через наполегливість його підведеться й дасть усе, чого той потребує.

Тому Я кажу вам: просіть – і буде дано вам; шукайте – і знайдете; стукайте – і відчинять вам! Бо кожен, хто просить, отримує, і хто шукає, знаходить, і тому, хто стукає, відчинять. Котрий з вас, батьків, коли син просить хліба, замість хліба подасть йому камінь, і коли просить риби, замість риби подасть йому гадюку? Або чи дасть йому скорпіона, коли той просить яйце? **Отже, якщо ви, будучи злими, вмієте давати добрі дари вашим дітям, то наскільки більше ваш Отець Небесний дасть Духа Святого тим, хто просить у Нього!**

1. Яких складових і принципів молитви ми можемо навчитися з цього прикладу?
2. Для чого Ісус у кінці уривку наводить у приклад притчу? Як вона пов'язана з молитвою «Отче наш»?
3. Про яку важливу рису Бога ми дізнаємося в останньому реченні? Чи віриш ти, що Бог бажає тобі добра?

A person is seen from behind, standing in a long, arched tunnel. They are holding a smartphone up with their right hand, taking a photo of the tunnel's exit. The tunnel is dimly lit, with a bright light source at the far end, creating a strong silhouette effect on the person. The walls of the tunnel are textured and show some graffiti. The overall mood is contemplative and artistic.

ПО ТОЙ БІК

Ісус та Вельзевул

11:14-23

Одного разу Ісус вигнав демона, який був німий. І коли демон вийшов, німий чоловік заговорив; і весь натовп дивувався цьому.

Та деякі з них говорили:

— Силою Вельзевула, володаря демонів, Він виганяє демонів.

Інші ж, випробовуючи Його, вимагали знамення з неба.

Але Він, знаючи їхні думки, відповів:

— Кожне царство, розділене в собі, буде спустошене, і дім, розділений в собі, впаде. Якщо ж сатана розділився в собі самому, як встоїть його царство? Питаю це, бо кажете, що Вельзевулом Я виганяю демонів. Якщо ж Я виганяю демонів Вельзевулом, то ким виганяють ваші сини? Тому вони будуть вашими суддями. Але якщо Я пальцем Божим виганяю демонів, то прийшло до вас Царство Боже. Коли сильний, озброївшись, стереже свій дім, тоді майно його в безпеці. Коли ж нападає сильніший за нього й перемагає його, то забирає все його озброєння, на яке він покладався, і потім ділить здобич.

Хто не зі Мною, той проти Мене; і хто не збирає зі Мною, той розкидає.

Повернення нечистого духа

11:24-26

Коли нечистий дух виходить із людини, то йде в місця безводні шукати відпочинку й, не знаходячи, каже: «Повернусь я у дім свій, звідки вийшов». І, повернувшись, знаходить його заметеним та прибраним. Тоді він іде й бере інших сімох духів, гірших за себе, і входять та живуть там. І для людини останнє стає гіршим за попереднє.

1. Чи віриш ти в духовний світ? Як ти для себе його розумієш?
2. Що означає слово «дім»? Що допоможе людині зберегти свій «дім» у безпеці?

Справжнє благословення

11:27-28

Коли Ісус це казав, одна жінка з натовпу голосно промовила:

— Блаженна мати, яка носила та годувала Тебе.

Він відповів:

— Справді блаженні ті, що слухають Слово Боже та виконують його.

Вимагання знамення

11:29-32

Коли зібралося багато народу, Він почав говорити:

— Цей рід – рід лукавий! Він шукає знамення, та не дасться йому знамення, хіба що тільки знамення Йони. Бо як Йона став для ніневіців знаменням, так буде й Син Людський для цього роду. Цариця Півдня встане на суд із людьми цього роду й засудить їх, бо вона прийшла з далекого краю землі послухати Соломонову мудрість, а ось тут Хтось більший за Соломона. Люди Ніневії встануть на суд із цим родом і засудять його, бо вони покались через проповідь Йони, а ось тут Хтось більший за Йону.

Світло тіла

11:33-36

Ніхто, запаливши світильник, не ставить його у потайне місце або під посудину, але ставить на поставець, щоб усі, що входять, бачили світло. Світлом для тіла є око. Якщо твоє око буде здорове, то й все твоє тіло буде наповнене світлом, коли ж воно недуже, то й тіло твоє в темряві. Отже, пильнуй, щоб світло, яке в тобі, не стало темрявою. Якщо ж усе твоє тіло наповнене світлом і немає жодної темної частини, то все буде світле так, ніби світильник освітлює тебе саявом.

3. Що важливіше від знамень?
4. Чому Ісус використовує образ свічки? Як цю ілюстрацію можна застосувати в реальному житті?

ЛИЦЕМІРСТВО

Обвинувачення книжників та фарисеїв

11:37-54

Коли Він закінчив говорити, один фарисей запросив Його до себе пообідати. Ісус зайшов та сів за стіл. Фарисей же здивувався, побачивши, що перед обідом Він перш не обмився. Тоді Господь промовив до нього:

— Ось ви, фарисеї, очищуєте чашу та посуд ззовні, а всередині ви повні здирництва та лукавства. Нерозумні! Чи Той, Хто створив зовнішнє, не створив і внутрішнє? Тож дайте милостину з того, що всередині, ось тоді все буде чисте для вас.

Але горе вам, фарисеї, що даєте десятину з м'яти, рути й з усякого зілля, але обминаєте справедливість та любов Божу.

І це належить робити, і тим не нехтувати.

Горе вам, фарисеї, що любите почесні місця в синагогах та привітання на ринках.

Горе вам, бо ви – як невидимі гроби, поверх яких люди ходять і не знають цього.

Один з учителів Закону відповів Ісусові:

— Учителю, кажучи це, Ти й нас ображаєш!

Але Він відповів:

— Горе й вам, учителям Закону,

бо ви накладаєте на людей тягар, який важко нести, самі ж навіть пальцем не доторкнетеся до нього.

Горе вам, бо ви будуєте гробниці пророкам, яких убили ваші батьки. Цим ви свідчите, що схвалюєте вчинки ваших батьків. Вони їх вбивали, а ви будуєте їм гробниці. Тому Бог у своїй мудрості сказав: «Надішлю до них пророків та апостолів, і декого з них уб'ють, а декого будуть переслідувати». І тому цей рід буде відповідати за пролиту кров усіх пророків, які були вбиті від початку всесвіту, від крові Авеля до крові Захарії, убитого між Храмом та жертовником. Кажу вам: цей рід відповідь за все.

Горе вам, учителі Закону, бо ви взяли ключі пізнання: самі не ввійшли й тим, хто бажає ввійти, заборонили.

Коли Ісус вийшов звідти, фарисеї та книжники почали критикувати Його та спокушати відносно багатьох речей. Вони спостерігали за Ним, аби упіймати Його на слові.

Ісус засуджує лицемірство

12:1-3

Тим часом зібралися тисячі людей, так що тиснули одне одного. Ісус почав говорити в першу чергу до учнів:

— Стережіться закваски фарисейської, якою є лицемірство. Немає нічого прихованого, що не відкрилося б, і нічого таємного, що не стало б відомим. Тому все, що ви казали в темряві, буде почуте при світлі, і все, що говорили на вухо в окремій кімнаті, буде проповідуватися з дахів.

Кого треба боятись

12:4-7

Кажу вам, Моїм друзям: не бійтеся тих, хто, вбиваючи тіло, потім більш нічого заподіяти не може. Я вкажу вам, Кого треба боятися: бійтеся Того, Хто, вбивши, має силу кинути до Геєни. Так, кажу вам: Цього треба боятися. Чи не продаються п'ять горобців за два асарії? І все ж, жоден із них не забутий Богом. А на вашій голові навіть волосся пораховане. Не бійтеся: ви набагато цінніші за горобців.

Визнання Ісуса перед людьми

12:8-12

Кажу вам: кожного, хто визнає Мене перед людьми, і Син Людський визнає перед ангелами Божими. Але того, хто зречеться Мене перед людьми, зрікусь і Я перед ангелами Божими. Кожному, хто скаже слово проти Сина Людського, проститься, але тому, хто богохульствує проти Святого Духа, не проститься.

Коли поведуть вас на суд у синагоги, до керівників та до влад, не турбуйтеся про те, як вам відповідати й що говорити, бо в той час Дух Святий навчить, що треба говорити.

1. У чому була головна проблема фарисеїв?
2. Чому публічне визнання віри в Ісуса важливе? Як у тебе з цим?

Притча про багатого безумця

12:13-21

Хтось із натовпу сказав Йому:

— Учителю, скажи моему братові, щоб розділив зі мною спадщину.

Він відповів:

— Чоловіче, хто поклав Мене суддею або посередником між вами?

Далі промовив до них:

— Дивіться уважно та стережіться всякої жадібності, бо життя людини не залежить від багатства її маєтку.

Ісус розповів їм притчу:

— В одного заможного чоловіка гарно вродила земля. І він почав міркувати, кажучи сам до себе: «Що мені робити? Немає куди зібрати мій врожай».

І сказав: «Ось що я зроблю: зруйную старі амбари та збудую більші, і в мене буде достатньо місця, щоби зібрати все зерно та все моє добро. Тоді я скажу моїй душі: „Тепер у тебе багато добра на багато років! Відпочивай, їж, пий та веселися“». Але Бог відповів: «Безумцю! Цієї ж ночі заберуть у тебе душу твою. Кому дістанеться те, що ти приготував?» Так станеться з кожним, хто збирає для себе й не багатіє в Бога.

1. Виглядає так, ніби цей чоловік вчинив розумно й заощадливо. Чому Бог назвав його безумцем? У чому справжня мудрість?

2. Чи є у твоєму житті хвилювання? Які? Яка їхня причина?

Які цінності (скарби) маєш ти? Чи є щось, до чого прив'язане твоє серце?

Піклування та тривога

12:22-34

Потім Він промовив до своїх учнів:

— Тому Я кажу вам: не турбуйтеся про життя – що будете їсти, ні про тіло – що будете вдягати. Бо життя більше за їжу, а тіло – за одяг.

Погляньте на воронів: вони не сіють і не жнуть, не мають скарбниць та амбарів, і все ж Бог їх годує. Наскільки ж ви цінніші за цих птахів! І хто з вас, турбуючись, може додати до свого зросту хоч лікоть? Якщо ви навіть і найменшого зробити не можете, чому турбуєтесь про інше?

Подивіться, як ростуть лілії: вони не працюють і не прядуть. Та Я кажу вам: навіть Соломон у всій своїй величії не одягався так, як будь-яка з них. Якщо ж Бог так одягає траву на полі, котра сьогодні є, а завтра буде кинута у вогонь, то наскільки краще Він одягне вас, маловіри? Не шукайте, що вам їсти та пити, і не турбуйтеся про це. Бо все це язичники цього світу шукають, але ваш Отець знає, що потребує. Краще шукайте Царства Його, а все це додасться вам.

Не бійся, мале стадо, бо Отець ваш із радістю дає вам Царство. Продавайте майно ваше й давайте милостиню. Робіть собі гаманці, котрі не зношуються, – невичерпний скарб на небі, куди злодій не закрадається і де міль не точить. Бо де скарб ваш, там буде й ваше серце.

Гроші

A man with a beard and closed eyes lies on his back in a field of dry, golden-brown grass. He is wearing a white t-shirt and dark pants. His hands are resting on his chest. To his right, a red wooden chair is lying on its side, also in the grass. The scene is captured from a high angle, looking down at the man and the chair. The lighting is warm, suggesting late afternoon or early morning.

**ДО ЧОГО
ЛЕЖИТЬ СЕРЦЕ?**

ЧАС ПРОЗВІТУВАТИ

Притча про пильність слуг

12:35-48

Будьте завжди готові – одяг підперезаний та світильник запалений. Будьте подібні до людей, що чекають на повернення свого господаря з весілля, щоб, коли він прийде й постукає, негайно відчинити йому. Блаженні ті раби, господар яких, прийшовши, знайде, що вони пильнують. Істинно кажу вам: тоді він сам, підперезавшись, посадить їх за стіл та, підійшовши, буде служити їм. І якщо він прийде о другій або о третій сторожі, блаженні ті, кого він знайде так само. Тож знайте, що якби господар дому знав, о якій сторожі приходить злодій, він не дозволив би вдертися до свого дому. І ви будьте готові, бо Син Людський прийде тієї години, про яку й не думаєте.

Тоді Петро сказав:

— Господи, Ти говориш цю притчу нам чи всім?

Господь відповів:

— Хто вірний та розумний управитель, якого господар поставив над іншими своїми слугами, щоб давав їм їжу вчасно? Блаженний той раб, якого господар знайде, що він так робить. Істинно кажу вам: він поставить його над усім своїм майном. Але якщо той раб скаже у своєму серці: «Мій господар запізнюється!» – і почне бити слуг та служниць, їсти, пити та напиватись, господар того раба прийде того дня, коли він не сподівається, і о тій годині, якої не знає. Він розітне його та призначить йому місце разом із невірними.

Той раб, котрий знав волю господаря свого й не підготувався, ані не зробив того, чого господар бажав, буде сильно побитий. А той, хто, не знаючи, зробив щось достойне покарання, буде побитий менше. **Від усякого, кому багато дано, багато вимагатимуть, і кому багато повірено, з того більше й питають.**

Ісус – причина розділення

12:49-53

Я прийшов кинути вогонь на землю, і як Я прагну, щоб він вже розгорівся! Я маю хреститися хрещенням, і як Мені важко, поки це не здійсниться. Ви вважаєте, що Я прийшов принести мир на землю? Ні, кажу вам, а розділення! Бо віднині п'ятеро в одному домі розділяться: троє проти двох, і двоє проти трьох. Будуть розділені: батько проти сина й син проти батька; мати проти доньки й донька проти матері; свекруха проти невістки й невістка проти свекрухи.

Розпізнавання часу

12:54-59

Він промовив до народу:

— Коли ви бачите хмару, яка здіймається на заході, то відразу кажете: «Буде дощ», і так стається. А коли південний вітер віє, кажете: «Буде спека», і так стається. Лицеміри! Вигляд землі та неба вмiєте розпізнавати, так чому ж цей час не розпізнаєте?

Чому ви самі не розсудите, що є справедливе? Коли ти йдеш зі своїм супротивником до правителя, то доклади зусиль для того, щоб ще в дорозі примиритися з ним, аби він не повів тебе до суду, а суддя не віддав тебе до рук стражника, і стражник не кинув тебе до в'язниці. Кажу тобі: не вийдеш звідти, поки не заплатиш усе до останньої лепти.

1. До чого і як людям потрібно бути готовим? Чому це важливо?
2. Чому Ісус може стати причиною розділення серед людей?

Покаяння або загибель

13:1-5

У той час підійшли деякі та розказали Ісусові про галілеян, кров яких Пилат змішав з їхніми жертвами. Ісус відповів: «Чи ви думаєте, що ці галілеяни так постраждали, тому що були грішніші за інших галілеян? Кажу вам, що ні! Але якщо не покається, усі загинете так само. Або думаєте, що ті вісімнадцять, на яких впала вежа в Силоамі та вбила їх, були більш грішні за всіх, що живуть в Єрусалимі? Кажу вам, що ні! **Але якщо не покається, усі так само загинете».**

Притча про смоковницю

13:6-9

Тоді розповів їм таку притчу:
«Один чоловік мав у своєму винограднику смоковницю й прийшов до неї шукати плоду, та не знайшов. Тоді він промовив до садівника: „Ось я вже три роки приходжу шукати плоду на цій смоковниці й не знаходжу. Зрубай її! Навіщо вона займає землю?“ Але садівник відповів: „Господарю, залиши її ще на цей рік. Я обкопаю її довкола та обкладу її добривом. Може, принесе плід, якщо ж ні, тоді її зрубаєш“».

1. До якого покаяння закликає Ісус? Що означають його слова про те, що загинуть усі?
2. Які три образи ми бачимо у цій притці? Кого вони символізують?
3. Що означає «приносити плід» для нас сьогодні?

Зцілення однієї жінки в Суботу

13:10-17

Ісус навчав у синагозі в Суботу. І ось там була жінка, яка вісімнадцять років мала духа хвороби та не могла випрямитись. Коли Ісус її побачив, то покликав і сказав:

— Жінко, ти звільнена від своєї хвороби.

Він поклав на неї руки, і вона відразу випрямилась та почала прославляти Бога.

Тоді керівник синагоги, обурившись через те, що Ісус зцілив у Суботу, промовив до народу:

— Є шість днів, у які вам належить працювати, ось тоді й приходьте для зцілення, а не в Суботу!

Але Господь відповів йому:

— Лицеміри! Чи кожен із вас не відв'язує вола чи осла свого від стійла в Суботу й не веде напоїти? Чи цю жінку, доньку Авраамову, яку сатана зв'язав ось уже вісімнадцять років, не належить визволити з цих пут у день Суботній?

Коли Він це промовив, усім його супротивникам стало соромно, а весь народ радів усім славним вчинкам, які Він робив.

Притча про гірчичне зерно

13:18-21

Далі Ісус промовив: «До чого подібне Царство Боже? До чого б Мені його прирівняти? Воно подібне до гірчичного зерна, яке чоловік узяв та кинув у свій город. Зерно виросло та стало деревом, і птахи небесні зробили гнізда на його гілках».

І знову промовив: «До чого подібне Царство Боже? Воно подібне до закваски, яку жінка взяла та поклала до трьох мір борошна, доки все вкисло».

ТОЧКА НЕПОВЕРНЕННЯ

Вузькі двері

13:22-30

Ісус проходив через міста та села, навчаючи людей і прямуючи до Єрусалима. Хтось Його спитав:

— Господи, чи мало буде тих, що спасуться?

Ісус відповів:

— Намагайтесь увійти через вузькі ворота, адже багато тих, хто намагатиметься увійти, але не зможуть. Коли господар будинку підійметься та зачинить двері, ви, стоячи ззовні, будете стукати в двері та казати: «Господи, відчини нам!» Але Він у відповідь скаже: «Я не знаю вас, звідки ви!»

Тоді ви скажете: «Ми їли та пили з Тобою, Ти навчав на наших вулицях».

Але Він відповість: «Не знаю вас, звідки ви. Відійдіть від Мене всі, хто чинить зло».

Там буде плач та скрегіт зубів, коли побачите Авраама, Ісаака, Якова й усіх пророків у Царстві Божому, а ви будете вигнані геть. Прийдуть люди зі сходу та заходу, з півночі й півдня і сядуть за стіл у Царстві Божому. І ось останні будуть першими, а перші – останніми.

Ісус плаче над Єрусалимом

13:31-35

Тоді підійшли до Нього фарисеї та сказали: — Тікай, залиши це місто, бо Ірод хоче вбити Тебе.

Він відповів:

— Ідіть та скажіть тій лисиці: «Ось Я виганяю демонів і зціляю сьогодні та завтра, а третього дня закінчу. Мені треба сьогодні, завтра та післязавтра продовжити Мій шлях, бо неможливо, щоб пророк загинув поза Єрусалимом».

О, Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і закидуєш камінням посланих до тебе! **Скільки разів Я бажав зібрати твоїх дітей, як квочка збирає своїх курчат під крила, але ви не захотіли!** Ось ваш дім залишається **порожнім**. Кажу ж вам: не побачите Мене, доки не скажете: «Благословенний Той, Хто йде в ім'я Господа!»

Зцілення чоловіка в Суботу

14:1-6

Одного разу в Суботу Він прийшов пообідати в дім одного з фарисейських старшин. Вони уважно слідкували за Ним. І ось перед Ним був чоловік, який хворів на водянку.

Ісус запитав учителів Закону та фарисеїв:

— Чи дозволено зцілювати в Суботу?

Але вони мовчали. Тоді Ісус, доторкнувшись до чоловіка, зцілив його та відпустив.

До них же промовив:

— Якщо в когось із вас син або віл впаде в колодязь, хіба ви не витягнете його навіть у день Суботній?

Вони не змогли Йому нічого на це відповісти.

1. Про які вузькі ворота йдеться?
2. Чому Ісус виносить вирок тим, хто ніби за Нього? Чому «перші стануть останніми»?
3. Що засмучує Ісуса?
4. Чи думав ти колись про закінчення життя, про смерть? Чи помирили в тебе близькі люди? Боїшся цього? Що буде «після»?

Чому Ісус часто говорив притчами? Щоб пояснити Божі істини простими словами. Біблія складна, але зрозуміла одночасно. Уже два тисячоліття богослови дискутують про окремі її уривки, але Євангеліє доступне навіть дитині. У цьому протиріччі Бог хоче показати, що для людей Він неосягний, але водночас – люблячий і близький.

У чому сенс смерті?

Діалог зі смертю

Урок для гостей та господаря

14:7-14

Помітивши, як запрошені обирають собі перші місця, Ісус розповів їм притчу:

«Коли хтось запросить тебе на весілля, не сідай на почесне місце, щоб не сталося так, що серед запрошених буде хтось поважніший за тебе. Тоді прийде той, хто запросив тебе, та скаже: „Поступися місцем іншому“. І тоді доведеться тобі із соромом зайняти останнє місце. Натомість коли будеш запрошений, прийди та сідай на останнє місце, щоб той, хто запросив тебе, підійшовши, сказав: „Друже, пересядь на краще місце!“ Тоді буде тобі честь перед усіма запрошеними. **Бо кожний, хто себе підносить, буде принижений, а хто себе принижує, буде піднесений**».

Потім промовив до того, хто запросив Його:

«Коли ти влаштовуєш обід або вечерю, не запрошуй своїх друзів, ні своїх братів, ні своїх родичів, ані багатих сусідів, щоби й вони не запросили тебе, і ти не одержав взаємної відплати. Але коли влаштовуєш вечерю, запрошуй бідних, покалічених, кульгавих та сліпих. І блаженний будеш, бо вони не мають, чим відплатити тобі, а твоя винагорода буде при воскресінні праведних».

1. Що поєднує ці дві притчі? У чому їхня суть?
2. Про які цінності й риси характеру Господаря ми дізнаємось?
3. Чого Бог очікує від тебе?

Притча про велику вечерю

14:15-24

Почувши це, один із тих, що обідав разом із Ним, промовив:

— Блаженний той, хто буде їсти хліб у Царстві Божому.

Ісус у відповідь сказав:

— Один чоловік приготував велику вечерю й запросив багатьох. Коли прийшов час, він надіслав свого раба сказати запрошеним: «Приходьте, бо все вже готове». Але всі, один за одним, почали відмовлятися. Перший сказав: «Я придбав поле, і мені треба піти й оглянути його. Прошу тебе, вибач мені!»

Другий сказав: «Я придбав п'ять пар волів та йду випробувати їх. Прошу тебе, вибач мені!»

Третій сказав: «Я щойно одружився й тому не можу прийти!»

Раб повернувся й про все доповів господареві. Тоді розлютився господар і сказав своєму рабу: «Іди швидко на вулиці й провулки міста та приведи сюди бідних, покалічених, сліпих та кульгавих».

І відповів раб: «Господарю, зроблено, як ти велів, і ще є місця».

Тоді господар сказав рабу: «Вийди на дороги й стежки та переконай усіх, кого зустрінеш, прийти, щоб дім мій наповнився. Кажу вам: ніхто з тих, кого було запрошено, не їстиме на моїй вечері».

Вимоги до учнівства

14:25-35

Разом з Ісусом ішло багато людей, та Він, обернувшись, промовив до них: «Якщо хтось приходить до Мене й не зненавидить свого батька та матері, дружини, дітей, братів та сестер, і навіть свого життя, не може бути Моїм учнем. **Хто не несе хреста свого й не йде слідом за Мною, той не може бути Моїм учнем.**

Бо хто з вас, бажаючи збудувати вежу, спочатку не сяде та не порахує всіх витрат, чи має він чим закінчити. Щоб, коли покладе основу та не зможе закінчити, усі, хто побачить, не почали сміятися з нього, кажучи: „Цей чоловік почав будувати, але не зміг закінчити!“

Або який цар, збираючись на війну проти іншого царя, не сяде та не роздумає, чи зможе з десятима тисячами встояти проти того, хто йде на нього з двадцятьма тисячами? Якщо ні, то поки той ще далеко, надішле послів до нього просити про мир.

Так і кожний з вас, хто не зречеться всього, що має, не може бути Моїм учнем.

Сіль – добра річ, але якщо й сіль втратить солоність, то чим повернути її смак? Вона вже не придатна ні для землі, ні для добрива, її викидають геть. Хто має вуха, щоб слухати, слухайте!»

1. Чому вимоги до послідовника Христа настільки радикальні?
2. Чого потрібно зректися тобі, щоб бути послідовником Ісуса?

Спасіння безкоштовне.
Але учнівство буде коштувати вам життя.

(Дітріх Бонхоффер)

ХТО МОЖЕ БУТИ УЧНЕМ ІСУСА?

НЕ ВСЕ ВТРАЧЕНО

У 15 розділі Ісус розповідає три притчі, які пов'язані однією темою. Їх називають «загублена трійця». Вони про цінність загубленого й любляче серце Того, Хто знаходить.

Найвідомішою є історія про блудного сина, який розточив батьківське майно, втративши дім, друзів, репутацію, гроші, чистоту, гідність і навіть власну ідентичність. Він загубив себе.

Але чого він не втратив? Віри, яка повернула його до батька. Батька, який прийняв, простив і відновив свого улюбленого сина.

^аДрахма – срібна монета в Давній Греції.

^вСпадщина поділялась між синами після смерті батька, а не за життя.

^гПерстень – символ приналежності до роду і права на спадок.

Притча про втрачену вівцю

15:1-7

Усі митники та грішники приходили до Ісуса, щоб послухати Його. Але фарисеї та книжники нарікали кажучи:

— Він грішників приймає та їсть разом із ними.

Тоді Він розповів їм притчу:

— Який чоловік із вас, маючи сто овець та загубивши одну з них, не залишить дев'яносто дев'ять у пустелі та не піде шукати загублену, доки не знайде її? І, знайшовши, з радістю покладе її на свої плечі. Прийшовши додому, він покличе своїх друзів та сусідів, кажучи їм: «Радійте зі мною, бо я знайшов мою загублену вівцю».

Кажу вам: на небі буде більше радості за одного грішника, що кається, ніж за дев'яносто дев'ятьох праведників, які не потребують покаяння.

Притча про загублену монету

15:8-10

Або яка жінка, маючи десять драхм^а та загубивши одну з них, не запалює світильника й не замітає в хаті, шукаючи уважно, доки не знайде? А знайшовши, кличе приятельок та сусідок і каже: «Радійте зі мною, бо я знайшла загублену драхму».

Такою, кажу вам, є радість ангелів Божих за одного грішника, який кається.

Притча про блудного сина

15:11-32

Він також сказав:

— Один чоловік мав двох синів. Молодший із них сказав батькові: «Батьку, дай мені мою частину спадщини»^б. І той поділив між ними майно. Через декілька днів молодший син, зібравши все, відправився в далекий

край і там розтратив усе своє майно, живучи розпусно. Коли ж він усе витратив, настав великий голод у тім краю, і він почав бідувати. І пішов та пристав до одного з жителів того краю, а той послав його на свої поля пасти свиней. Він бажав би наїстися хоча б стручками ріжкового дерева, які їли свині, але ніхто не давав йому. Опам'ятавшись, він сказав: «Скільки наймитів мого батька мають хліба вдосталь, а я тут помираю з голоду! Встану, піду до свого батька та скажу йому: „Батьку, согрішив я проти Неба та проти тебе і вже не достойний називатися твоїм сином. Прийми мене, як одного з твоїх наймитів!“ » І, вставши, пішов до свого батька.

Коли він був ще далеко, батько побачив його, змилюсь над ним та побіг до нього, обійняв його та почав цілувати. Син промовив до нього: «Батьку! Я согрішив проти Неба й проти тебе і вже недостойний називатися твоїм сином!»

Батько ж промовив до своїх рабів: «Принесіть швидко найкращу одягу, одягніть його, і дайте перстень^с йому на руку та взуття на ноги! Приведіть відгодоване теля та заколіть його! **Будемо їсти та веселитися, бо цей син мій був мертвий та ожив, пропав та знайшовся!» І почали веселитися.**

А старший його син був у полі; і коли, повертаючись із поля, наблизився до дому, почув музику й танці. Покликавши одного зі слуг, запитав: «Що це таке?» «Твій брат прийшов, – сказав той, – і твій батько заколов відгодоване теля, бо *його син* повернувся живий та здоровий».

Він розлютився та не схотів увійти в дім. Батько ж його, вийшовши, став його просити. Але він відповів своєму батькові: «Я стільки років служив тобі й ніколи не нехтував твоїм наказом, а ти жодного разу не дав мені й козенятка, щоб я повеселився з моїми друзями. Але коли прийшов цей син твій, що розтратив твоє майно з блудницями, ти заколов для нього відгодоване теля».

Батько відповів йому: «Дитино, ти завжди зі мною, і все, що в мене є, – твоє. Веселитися ж і радіти треба тому, що цей брат твій був мертвий та ожив, пропав та знайшовся».

Історія одного безхатченка

ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ

Притча про нечесного управителя

16:1-15

Потім сказав учням:

— В одного багатого чоловіка був управитель, якого звинуватили в марнотратстві. Він покликав його та сказав: «Що це я чую про тебе? Дай мені звіт про твоє управління, бо ти не можеш більше управляти». Управитель подумав: «Що мені робити? Мій господар звільняє мене. Копати – не маю сил, просити – соромно. Але я знаю, що робити, щоб, коли мене звільнять з управління, знайшлися люди, які приймуть мене до своїх домівок».

Почав він кликати кожного з боржників свого господаря. Першого він запитав: «Скільки ти винен моєму господареві?» Той відповів: «Сто мір оливкової олії». І сказав йому: «Візьми швидко свою розписку та запиши п'ятдесят». Потім другому сказав: «А ти скільки винен?» Той відповів: «Сто мір пшениці».

1. Яким Ісус показує управителя?
2. Що Ісус має на увазі, коли звертається до слухачів? Якими Він хоче їх бачити? До чого підштовхує?
3. Як ти розумієш, що неможливо служити двом господарям? Чи є в тебе роздвоєння в пріоритетах?
4. У чому різниця між багатим чоловіком і Лазарем під час їхнього земного життя та після смерті?
5. Чи віриш ти в рай і пекло? Де будеш після смерті? На основі чого робиш такі висновки?

Він сказав йому: «Візьми свою розписку та пиши вісімдесят».

Господар похвалив нечесного управителя за його кмітливість, бо сини цього світу мудріші у справах зі своїм родом, ніж сини світла.

Я кажу вам: здобуйте собі приятелів за допомогою неправедного багатства, щоб коли воно мине, вас прийняли у вічні оселі. Хто вірний у малому, той вірний і у великому, а невірний у малому, і у великому невірний. Отже, якщо ви не були вірні в неправедних багатствах, хто вам довірить справжнє? Якщо в чужому не були вірні, хто вам дасть ваше?

Жоден слуга не може служити двом господарям, бо одного ненавидітиме, а другого любитиме, або одним буде нехтувати, а іншому буде відданим. Не можете служити Богові та багатству.

Почули про це фарисеї, які любили гроші, та глузували з Нього. Але Ісус відповів їм:

— Ви вдаєте себе за праведних перед людьми, але Бог знає серця ваші, бо що високе в людей, те мерзенне в очах Бога.

Закон і Царство Боже

16:16-18

Закон та Пророки були до Івана. Відтоді проповідується Добра Звістка Царства Божого, і кожен із зусиллям входить у нього. Але скоріше небо та земля зникнуть, ніж одна риска Закону пропаде.

Кожен, хто розлучається зі своєю дружиною та одружується з іншою, перелюбствує; і всякий, хто одружується з розлученою жінкою, чинить перелюб.

Багатий чоловік та Лазар

16:19-31

Був собі багатий чоловік, який одягався в дорогу та вишукану одягу. Щодня він розкішно бенкетував. Біля його воріт лежав убогий, на ім'я Лазар, що весь був у виразках і бажав насититися тим, що падало зі столу багатого. Собаки, підходячи, лизали його рани.

Надійшов час, убогий помер, і ангели віднесли його на лоно Авраама. Помер же і багач, і поховали його. А в пеклі, будучи в муках, він підняв свої очі та побачив здалека Авраама та Лазаря на його лоні. І, закричавши, сказав: «Отче Аврааме! Змилуйся наді мною та пішли Лазаря, нехай умочить кінець свого пальця у воду та прохолодить мій язик, бо я сильно страждаю в цьому полум'ї».

Авраам відповів: «Сину! Згадай, що ти за життя свого одержав свої блага, як і Лазар – своє лихо. Тепер же він тішиться, а ти страждаєш. І крім того, між нами та вами встановлена велика прірва, щоб ті, які бажать перейти звідси до вас, не могли, і щоб звідти до нас не переходили».

Той відповів: «Тоді благаю тебе, отче, пошли Лазаря в дім мого батька, бо в мене п'ятеро братів, нехай він засвідчить їм, щоб вони не прийшли в це місце страждання».

Авраам відповів: «Вони мають Мойсея та Пророків, нехай їх слухають».

Але той відповів: «Ні, отче Аврааме, якщо хтось із мертвих піде до них, то вони покаються!»

Тоді Авраам сказав йому: «Якщо Мойсея і Пророків не слухають, то навіть якщо хтось із мертвих воскресне, це їх не переконає».

Царство Небесне

Про гріх, віру та обов'язок

17:1-10

Потім Ісус промовив до своїх учнів:

— Неможливо, щоб спокуси

не приходили, але горе тому, через кого приходить *спокуса*. Для нього було б краще, якби йому повісили млинове жорно на шию й кинули в море, ніж щоб він спокусив одного з цих малих. Зважайте на себе!

Якщо твій брат согрішить проти тебе, докори йому; а коли він покається, прости його. І якщо він согрішить сім разів на день і сім разів прийде й скаже: «Я каюсь», – прости його.

Апостоли сказали Господеві:

— Додай нам віри!

Господь відповів:

— Якби ви мали віру, як гірчичне зерно, то сказали б цій шовковиці: «Вирвись із корінням і пересадиш у море!», – і вона послухала б вас.

Хто з вас, маючи раба, який оре або пасе овець, скаже йому, коли він повернеться з поля: «Іди мерщій та сідай до столу?» А чи не скаже йому радше: «Приготуй мені вечерю та, підперезавшись, прислугувуй мені, поки я буду їсти та пити, а потім їж і пий сам?» Чи дякує хазяїн рабу за те, що той виконав наказ? Так само й ви, коли зробите все, що вам було доручено, кажіть: «Ми раби недостойні, котрі зробили тільки те, що повинні були зробити».

Образа – це отрута, яку випив ти, а думаєш, що вона нашкодить іншому.

(Мартін Лютер Кінг)

Зцілення десятиох прокажених

17:11-19

Ідучи до Єрусалима, Ісус проходив між Самарією та Галілеєю. І коли Він входив в одне село, зустріли Його десятеро прокажених. Вони зупинилися неподалік та голосно прокричали:

— Ісусе, Наставнику, змилуйся над нами!

Побачивши їх, Він сказав:

— Ідіть та покажіться священникам!

І, коли вони йшли, очистилися. Один із них, побачивши, що зцілювся, повернувся, голосно прославляючи Бога, і припав лицем до ніг Ісуса, дякуючи Йому. Він був самарянином.

Ісус промовив:

— Хіба не десять очистилося? Де ж дев'ять? Невже жоден із них, окрім цього чужинця, не повернувся віддати славу Богові?

Потім сказав йому:

— Встань та йди, твоя віра спасла тебе!

1. Скільки разів потрібно прощати?
Чи тримаєш ти на когось образу?
Які кроки можеш зробити,
щоб простити?
2. Якої кількості віри достатньо?
Для чого вистачає твоєї віри?
3. Чи знаєш ти завдання, які тобі
ставить Бог? Вдається виконувати?
4. У чому ключова відмінність одного
прокаженого від інших? Що він
здобув?
5. Як і за що ти можеш прославити
Бога?
6. Хто може загубити своє життя?
У чому мета твого?

ПРАВИЛА ГРИ БОЖОГО ЦАРСТВА

Прихід Царства Божого

17:20-37

Фарисеї запитали Його, коли прийде Царство Боже. Ісус відповів:

— Царство Боже прийде непомітно. Ніхто не зможе сказати: «Ось воно тут!» або: «Воно там!», бо Царство Боже серед вас.

Потім Він промовив до учнів:

— Прийдуть дні, коли забажаєте побачити бодай один день Сина Людського, але не побачите. Скажуть вам: «Ось Він там!» або: «Ось Він тут!» – не ходіть і не біжіть за ними! Бо як блискавка, блиснувши, освітлює небо від одного краю до іншого, так буде й Син Людський у день Свій. Але перше Йому треба багато страждати та бути відкинутим цим поколінням. Як було за днів Ноя, так буде й за днів Сина Людського: *люди* їли, пили, одружувались, виходили заміж аж до дня, коли Ной увійшов у ковчег, і прийшов потоп та знищив усіх.

Так само, як було й за днів Лота: *люди* їли, пили, продавали, купували, садили, будували; але того дня, коли Лот вийшов із Содом, з неба випав дощ вогню й сірки та знищив їх.

Так буде й того дня, коли Син Людський з'явиться. Того дня, хто буде на даху, а речі його в домі, нехай не сходить за ними; і хто буде в полі, також нехай не вертається назад. Пам'ятайте про дружину Лота.

Хто намагатиметься спасти своє життя, той загубить його; а хто втратить життя, той його збереже. Кажу вам, що тієї ночі будуть двоє на одному ліжку: одного буде взято, а другого залишено. Дві жінки будуть молоти разом: одну буде взято, а другу залишено. Двоє чоловіків будуть у полі: одного візьмуть, а другого залишать.

Вони запитали:

— Де, Господи?

Ісус відповів:

— Де буде тіло, там зберуться й орли.

A photograph of three children lying on their backs on a light-colored surface, looking up at the camera and smiling. The child on the left is a girl with long brown hair, wearing a dark red top. The child in the middle is a girl with long brown hair, wearing a dark red top. The child on the right is a boy with short brown hair, wearing a red and blue plaid shirt. The text "СИЛА МАЛЕНЬКИХ ЛЮДЕЙ" is overlaid in white, bold, sans-serif font in the upper right quadrant.

СИЛА МАЛЕНЬКИХ ЛЮДЕЙ

Притча про наполегливу вдову

18:1-8

Тоді Ісус розповів їм притчу про те, що їм треба завжди молитися та не занепадати духом.

Він сказав:

— В одному місті був суддя, який не боявся Бога та не соромився людей. У тому ж місті була вдова, котра приходила до нього й просила: «Захисти мене від мого кривдника!» Деякий час він відмовлявся, але потім промовив до себе: «Хоч я і Бога не боюся, і людей не соромлюся, але через те, що ця вдова не дає мені спокою, захищу її, щоб вона не приходила безперестанку й їй не докучала мені».

І сказав Господь:

— Почуйте, що каже несправедливий суддя! Так неужто Бог не захистить Своїх обраних, котрі взивають до Нього день і ніч? Чи забариться Він? Кажу вам: Він негайно захистить їх. Але коли прийде Син Людський, чи знайде Він віру на землі?

Притча про фарисея та митника

18:9-14

Тим, хто був упевнений в особистій праведності та принижував інших, Ісус розповів таку притчу:

— Двоє чоловіків прийшли в Храм помолитися. Один був фарисеєм, а інший – митником. Фарисей стояв і так собі молився: «Боже, дякую Тобі за те, що я не такий, як інші люди, – грабіжники, несправедливі, невірні або як цей митник. Я пощу двічі на тиждень, даю десятину зі всякого прибутку!» А митник стояв здалека й не смів навіть очей звести на небо, але бив себе в груди та казав: «Боже, змилуйся наді мною, грішним!» Кажу вам: цей чоловік повернувся додому виправданий, а не той; бо кожний, хто себе підносить, буде принижений, а хто себе принижує, буде піднесений.

Ісус благословляє маленьких дітей

18:15-17

Деякі люди приносили до Нього також і дітей, щоб Він доторкнувся до них та благословив, але учні, побачивши це, забороняли їм.

Ісус покликав їх до себе й сказав: «Пустіть дітей приходити до Мене й не забороняйте їм, бо таким, як вони, належить Царство Боже. Істинно кажу вам: **хто не прийме Царства Божого, як дитя, той не увійде до Нього!**»

1. Чого ми можемо навчитись у наполегливої вдови?
2. Чого ми можемо навчитись у митника?
3. Чого ми можемо навчитись у дітей?
4. У чому тобі потрібно змінитися, щоб бути більше схожим на них?

A high-contrast, black and white portrait of a man with short, dark hair, looking down and slightly to the left. The lighting is dramatic, with strong highlights on his forehead and cheekbones, and deep shadows on the right side of his face and under his chin. The background is dark and indistinct. The text 'ДУХОВНА СЛІПОТА' is overlaid in the center of the image in a bold, white, sans-serif font.

ДУХОВНА СЛІПОТА

Багатий керівник

18:18-30

Один із керівників сказав:

— Учителю добрий, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне.

Ісус відповів йому:

— Чому ти називаєш Мене добрим?

Ніхто не є Добрий, окрім Самого Бога.

Ти знаєш заповіді: «Не чини перелюбу», «Не вбивай», «Не вкради», «Не обмануй», «Шануй твого батька та матір».

Він же сказав:

— Усе це я зберіг змалку.

Почувши це, Ісус сказав йому:

— **Одного тобі ще бракує: продай усе, що маєш, та роздай бідним, і матимеш скарб на небесах; а тоді приходи та слідуй за Мною.**

Почувши це, він глибоко засмутився, адже був дуже багатий. Ісус же, побачивши, що він засмутився, сказав:

— Як важко багатому увійти в Царство Боже! Адже легше верблюдаві пройти через вушко голки, ніж багатому увійти в Царство Боже.

Ті, що почули це, запитали:

— Хто ж тоді може бути спасений?

Ісус відповів:

— Неможливе для людей – можливе для Бога.

Тоді Петро сказав:

— Ось ми залишили, що в нас було, та пішли за Тобою.

Він відповів:

— **Істинно кажу вам: немає нікого, хто б залишив дім, дружину, дітей, батьків і братів заради Царства Божого й не отримав би значно більше в цей час, а в майбутньому віці – вічне життя.**

1. Чи дійсно багатство є злом? У чому була справжня проблема багатого керівника, на яку вказував Ісус?
2. Чи є у тебе в житті речі, які ти не готовий залишити заради Бога?
3. Чому учні не зрозуміли слів Ісуса про Його смерть?

Ісус утретє звіщає Свою смерть та воскресіння

18:31-34

Ісус узяв дванадцятьох та сказав їм:

«Ось ми йдемо до Єрусалима, і збудеться все, написане пророками про Сина Людського. **Він буде виданий язичникам, і насміхатимуться з Нього, і зневажатимуть Його, і плюватимуть на Нього. Будуть бичувати Його та вб'ють, але третього дня Він воскресне.**»

Та вони нічого з цього не зрозуміли.

Ці слова були приховані від них, і вони не розуміли сказаного.

Зцілення незрячого біля Єрихона

18:35-43

Коли ж Він наближався до Єрихона, один сліпий сидів біля дороги та просив милостиню. Почувши, що проходить натовп, він запитав, що відбувається.

Йому сказали, що Ісус із Назарета проходить. Тоді він закричав:

— Ісусе, Сину Давидів, змилуйся наді мною!

Ті, що йшли попереду, почали докоряти йому, щоб він мовчав, але він ще голосніше закричав:

— Сину Давидів, змилуйся наді мною!

Ісус зупинився та звелів привести сліпого до Себе. Коли той наблизився до Нього, Ісус спитав його:

— Що хочеш, щоб Я зробив для тебе?

Той відповів:

— Господи, щоб я знову бачив!

Ісус сказав йому:

— Прозрій! Віра твоя спасла тебе!

І він умить прозрів та пішов за Ісусом, прославляючи Бога. І весь народ, побачивши це, теж славив Бога.

4. Що тобі буває складно побачити або зрозуміти в житті?

A low-angle, upward-looking shot of a man in a green t-shirt looking up at a rocket launch. The rocket is the central focus, with its engines glowing orange and yellow. The background is a cloudy sky. The man's face is visible at the bottom, looking up in awe.

ВІД МАЛОГО ДО ВЕЛИКОГО

Ісус та Закхей

19:1-10

Ісус зайшов у Єрихон та проходив через місто. І ось один багатий чоловік, на ім'я Закхей, який був старший над митниками, бажав бачити Ісуса, але через натовп не міг, оскільки був малого зросту. Тоді побіг уперед та заліз на шовковицю, щоб побачити Ісуса, бо тією дорогою Він мав проходити.

Прийшовши на те місце, Ісус глянув угору та промовив до нього:

— Закхею, зліз скоріше, бо сьогодні Я повинен залишитись у твоєму домі.

Той поспішно зліз і радо прийняв Його.

Побачивши це, усі почали нарікати говорячи:

— Він зайшов у гостину до грішного чоловіка.

Закхей же встав та сказав Господеві:

— Господи! Половину свого майна я віддаю бідним і, якщо когось чимось обманув, повертаю вчетверо.

Тоді Ісус сказав йому:

— Сьогодні спасіння прийшло в цей дім, адже й він син Авраама. **Бо Син Людський прийшов знайти та спасти загублене.**

1. Що ми дізнаємося про Закхея? Що робило його малим в очах інших?
2. Що ми дізнаємось про Ісуса? Що для Нього важливо?
3. Чи є у твоєму житті речі або люди, які принижують тебе? Як Ісус може тобі допомогти?

1. Що було спільного й відмінного у трьох рабів?
2. Чому і як Господар нагородив першого і другого раба, а в третього забрав те, що він мав?
3. Які дари й таланти тобі дав Бог? Як ти можеш їх розвинути?

Від малого до великого

Притча про десять мін

19:11-27

Тим, хто це слухав, Ісус розповів притчу, бо Він був недалеко від Єрусалима, і вони думали, що Царство Боже має з'явитися негайно.

Отже, Він сказав:

«Один знатний чоловік вирушив у далеку країну, щоб отримати царство та повернутися. Покликавши десятьох рабів, він роздав їм десять мін і сказав їм: „Вкладіть ці гроші в діло, доки я не повернуся!“ Але жителі цієї країни ненавиділи його й надіслали посланців слідом за ним, щоб сказати: „Не бажаємо, щоб він царював над нами!“

Отримавши царську владу, він повернувся та покликав до себе рабів, котрим роздав гроші, аби дізнатися, який вони отримали прибуток.

Перший прийшов і сказав: „Господарю, твоя міна принесла десять мін!“

Господар сказав: „Добре, хороший та вірний рабе! За те, що ти був вірний у малому, отримай владу над десятьма містами!“

Прийшов другий та сказав: „Господарю, твоя міна принесла п'ять мін!“

Господар сказав: „І ти володій п'ятьма містами!“

Прийшов третій і сказав: „Господарю, ось твоя міна, яку я зберігав, загорнувши в хустину. Я боявся тебе, бо ти жорстока людина: ти береш те, чого не клав, і жнеш там, де не сів!“

Господар відповів: „Зі слів твоїх тебе судитиму, лукавий рабе! Ти знав, що я чоловік жорстокий: беру те, чого не поклав, і жну там, де не сів? Чому ж ти не вклав мого срібла в банк, щоб я, повернувшись, отримав своє з прибутком?“

І сказав присутнім: „Заберіть від нього міну й віддайте тому, хто має десять мін“.

Вони відповіли: „Господарю, він має десять мін!“

Кажу вам, – сказав Він, – **тому, хто має, додається, і матиме надмірно, а від того, хто не має, і те, що має, забереться.** А ворогів моїх, які не хотіли, щоб я царював над ними, приведіть сюди й убийте переді мною».

A man with short brown hair, wearing a white long-sleeved shirt and light blue jeans, stands indoors. He is wearing a traditional light-colored conical hat. He holds a large, dried palm frond in front of his chest with both hands. The background is a bright, minimalist interior with a white wall and a large green plant to the right.

**НЕ ТОЙ, КОГО
ТИ ОЧІКУЄШ**

Тріумфальний вхід в Єрусалим

19:28-44

Сказавши це, Ісус пішов далі в Єрусалим. Коли наблизився до Вітфагії та Віфанії, до гори, що зветься Оливною, Він надіслав двох учнів та сказав: «Ідіть у село, яке перед вами, і як зайдете, то знайдете прив'язане ося, на яке ще ніхто з людей не сідав; відв'яжіть його й приведіть. Якщо хтось питає вас: „Чому ви відв'язуєте його?“, скажіть: „Господь потребує його“».

Посланці пішли й знайшли все так, як Ісус сказав їм. Коли вони відв'язували ося, господарі спитали їх:

— Чому відв'язуєте ося?

Вони відповіли:

— Господь потребує його!

І привели ося до Ісуса та, накинувши на нього свій одяг, посадили Ісуса. Коли Він їхав, люди стелили свій одяг по дорозі. А коли Він наблизився до схилу Оливної гори, безліч учнів почали радісно та голосно прославляти Бога за всі чудеса, які вони бачили.

Вони викрикували:

«Благословенний Цар,
Який іде в ім'я Господа!»

«Мир на небі й слава на висоті!»

Деякі фарисеї з натовпу казали Ісусові:

— Учителю, заборони Своім учням!

Але Він відповів:

— Кажу вам: якщо вони замовкнуть, кричатиме каміння!

Коли вони наблизились до Єрусалима й побачили місто, Ісус заплакав над ним.

Він сказав: «Коли б зрозуміло ти сьогодні, що могло принести тобі мир! Але тепер це приховано від очей твоїх! Прийдуть дні, коли вороги твої оточать тебе валом, обляжуть та стиснуть тебе звідусуди! Вони знищать тебе та вб'ють твоїх дітей, не залишать каменя на камені в тобі, бо ти не впізнало часу твоїх відвідин».

Очищення Храму

19:45-48

Ісус увійшов у Храм та вигнав усіх тих, хто продавав і купував там. Він казав їм: «Написано:

„Дім Мій буде Домом Молитви“,
а ви зробили з нього „притулок
розбійників!“»

Ісус навчав у Храмі щодня.

А первосвященники, книжники та старійшини народу шукали нагоди вбити Його. Однак не знали, як це зробити, бо весь народ тримався біля Нього, слухаючи Його уважно.

1. Чому одні й ті самі люди так радісно зустрічали Ісуса, а вже за декілька днів вимагали Його вбити?
2. Чого вони від Нього очікували? І для чого насправді прийшов Ісус?
3. Чи здивувала тебе поведінка Ісуса в храмі? Він же проповідував про любов. Чому Він так вчинив?
4. Що ти хочеш, щоб Ісус зробив для тебе? Чи відповідає це Його бажанням?

The Bible Project
Євангеліє від Луки, 19-23

Кожен хоче мати певне уявлення про Ісуса. Але Ісус, Якого ти собі вигадав, не кидає тобі виклик і не кличе до глибоких змін. (Тім Келлер)

ХТО ЗА КЕРМОМ?

1. Хто реальні прототипи персонажів притчі про виноградник? Що Ісус хотів нею донести?
2. Образ Кесаря був на монеті. А де образ Божий? Що належить Йому?
3. Чи слухняний ти Богу? Як практично виглядає покіра?

Камені

Питання про владу Ісуса

20:1-8

Одного дня, коли Ісус навчав народ у Храмі, проповідуючи Добру Звістку, до Нього підійшли первосвященники, книжники та старійшини й запитали Його:

— Скажи нам, якою владою Ти це робиш? Або хто дав Тобі таку владу?

Ісус сказав їм у відповідь:

— Запитаю і Я вас про одне. Скажіть Мені: Іванове хрещення було з Неба чи від людей?

Вони ж стали говорити між собою:

— Якщо скажемо: «З неба», Він запитає: «Чому ж ви не повірили йому?» Якщо ж ми скажемо: «Від людей», то весь народ поб'є нас камінням, бо вони переконані, що Іван був пророком.

Тож вони відповіли, що не знають, звідки воно.

Ісус сказав:

— Тоді і Я не скажу, якою владою це роблю.

Притча про виноградник та орендарів

20:9-19

І почав Він розповідати людям таку притчу:

— Один чоловік посадив виноградник, здав його в оренду виноградарям та вирушив у подорож на довгий час. Коли надійшов час, він надіслав одного раба до виноградарів, щоб вони віддали його частину врожаю. Однак виноградарі побили його й відіслали назад ні з чим. Він надіслав іншого раба, але вони й того, побивши та зневаживши, відіслали ні з чим. Він надіслав третього, але вони й цього поранили та викинули з *виноградника*.

Тоді господар виноградника подумав: «Що ж мені робити? Надішлю до них мого улюбленого сина, може, його поважатимуть!»

^aНаріжний камінь – камінь в основі або в куті будівлі, на якому тримається решта.

^bКесар (цезар) – титул римського імператора.

Але виноградарі, побачивши його, сказали один одному: «Це спадкоємець, ходімо та вб'ємо його, щоб спадщина дісталася нам!» Вони його вивели з виноградника та вбили.

Що ж зробить із ними господар виноградника? Він прийде та вб'є тих виноградарів, а виноградник віддасть іншим.

Тоді ті, хто слухав, сказали:

— Нехай не станеться так!

Але Ісус, подивившись на них, запитав:

— Тоді що означає написане:

«Камінь, який відкинули будівничі, став наріжним каменем^a»?

Кожен, хто впаде на цей камінь, буде розбитий, а той, на кого він впаде, буде розчавлений.

Книжники та первосвященники шукали нагоди схопити Ісуса, але боялися народу. Вони зрозуміли, що Він про них сказав цю притчу.

Плата податків Кесарю

20:20-26

І почали вони уважно слідкувати за Ним, надіслали людей, які вдавали із себе праведних, щоб спіймати Його на слові й видати владі намісника.

Вони запитали Його:

— Учителю, ми знаємо, що Ти правдиво говориш та навчаєш. Ти не зважаєш на людське обличчя, а правдиво навчаєш Божого шляху. Чи годиться нам платити податок Кесареві^b, чи ні?

Зрозумівши їхню хитрість, Ісус сказав їм: — Покажіть Мені динарій! Чиє на ньому зображення та напис?

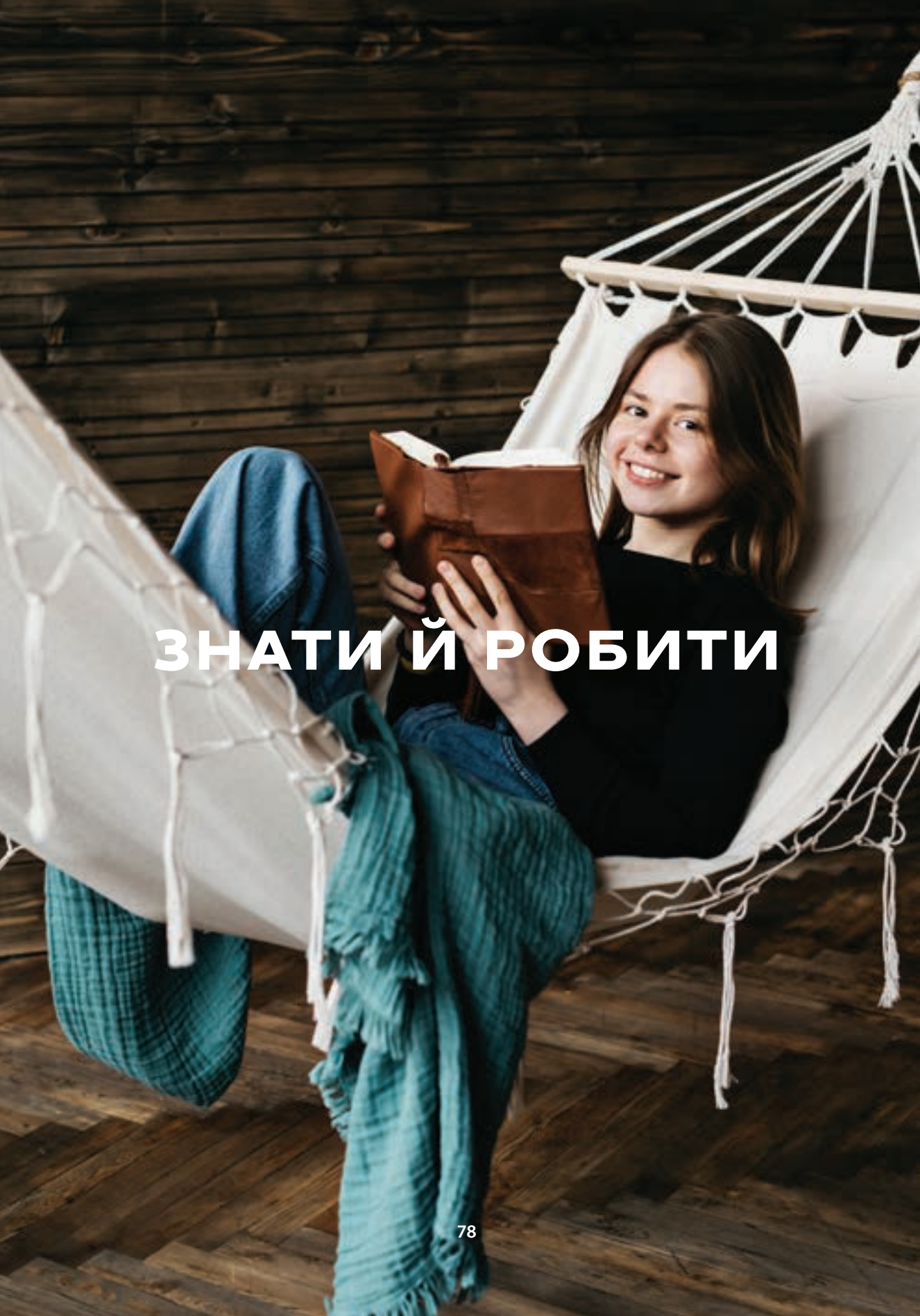
Вони відповіли:

— Кесаря!

Тоді Він сказав:

— Тож віддайте Кесареві Кесарево, а Богові – Боже!

Вони не змогли впіймати Його на слові перед народом і, здивовані Його відповіддю, замовкли.

ЗНАТИ Й РОБИТИ

Питання відносно воскресіння

20:27-40

Тоді підійшли до Ісуса деякі садукее^а, які кажуть, що немає воскресіння з мертвих, і запитали Його:

— Учителю, Мойсей написав нам: «Якщо чийсь брат помер та залишить дружину бездітною, то нехай його брат візьме дружину померлого та підніме нащадка своєму братові». Було семеро братів. Перший одружився та помер бездітним. Потім другий і третій одружувалися з вдовою, і так усі семеро. Вони померли, не залишивши дітей після себе. Після всіх померла й жінка. Отже, при воскресінні чия дружиною вона буде? Адже всі семеро мали її за дружину.

Ісус відповів їм:

— Люди цього віку одружуються та виходять заміж. Але ті, що будуть достойні того віку й воскресіння з мертвих, не будуть одружуватись і не виходитимуть заміж. І померти вже не зможуть, а будуть як ангели, бо вони є синами Божими та синами воскресіння. А те, що мертві воскреснуть, показав Мойсей при полум'ї вогню тернового куща, коли назвав Господа Богом Авраама, Богом Ісаака і Богом Якова. **Він є Богом не мертвих, а живих! Для Нього всі живі!**

Деякі з книжників^б сказали:

— Учителю, Ти добре сказав!

І більше ніхто не наважувався ставити Йому запитання.

Чи є Христос Сином Давидовим?

20:41-44

Потім Ісус запитав їх:

— Чому вони кажуть, що Христос є сином Давида? Сам же Давид каже в книзі Псалмів:

«Господь сказав Господеві моему:
„Сядь праворуч від Мене,
доки Я не покладу ворогів Твоїх,
як підніжок для Твоїх ніг”».

Давид називає Його Господом, як Він може бути його Сином?

Звинувачення книжників

20:45-47

Коли весь народ слухав, Ісус промовив до учнів: «Стережіться книжників: їм подобається одягатись у довгі одежі, вони люблять привітання на ринках, перші місця в синагогах та почесні місця на бенкетах. Вони з'їдають доми вдів, але прикриваються довгими молитвами. Вони отримують суворіше покарання».

Пожертва вдови

21:1-4

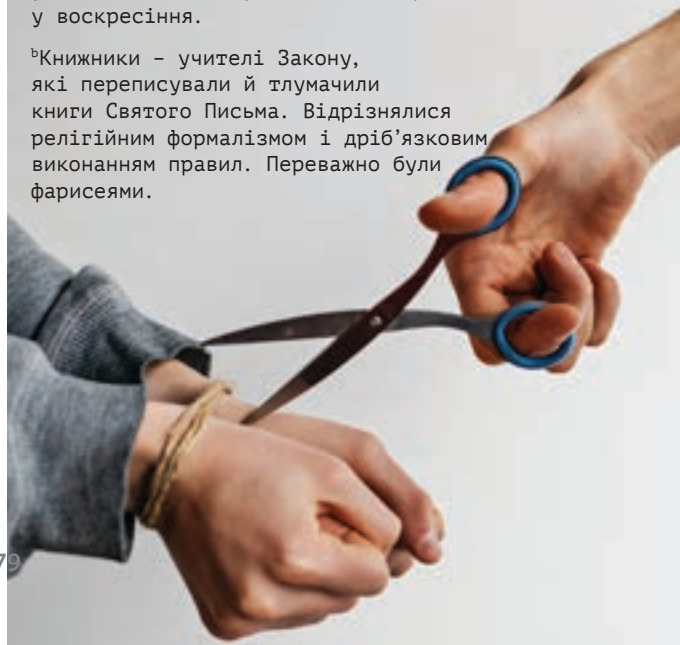
Ісус дивився, як багатії клали свої дари в скарбницю Храму. Побачив Він також і бідну вдову, яка поклала туди дві лепти.

І промовив: «Істинно кажу вам: ця бідна вдова поклала більше, ніж усі інші, **бо всі клали зі свого достатку, а вона зі своєї бідності поклала все, що в неї було на прожиток**».

1. Які особливості всієї цієї релігійної еліти? Від яких їхніх якостей застерігає Ісус?
2. У чому були ключові відмінності між цими людьми й вдовою?

^аСадукее – ще одна з релігійно-політичних юдейських течій того часу. Вони були набагато суворіші, ніж фарисеї, у виконанні Закону. Також не вірили у воскресіння.

^бКнижники – учителі Закону, які переписували й тлумачили книги Святого Письма. Відрізнялися релігійним формалізмом і дріб'язковим виконанням правил. Переважно були фарисеями.

НЕСПОДІВАНИЙ АПОКАЛІПСИС

1. Які особливості Другого приходу Ісуса (Сина Людського)? Як дізнатися, що Царство Боже вже близько?
2. Що є тимчасовим у світі, а що є вічним?
3. Чому варто бути уважним, пильнувати та молитися? Чим можуть бути обтяжені серця людей, коли прийде «той день»?
4. Яке твоє ставлення до слів Ісуса про кінець світу? Ти віриш, що це може статися насправді? Чому? Чи ти готовий?

Пророцтво про руйнування Храму

21:5-19

Коли присутні заговорили про Храм, що він прикрашений дорогоцінним камінням та дарами, Він сказав:

— Прийдуть дні, коли з того, що бачите, не залишиться каменя на камені, який не був би зруйнований*.

І запитали Його:

— Учителю, коли це станеться? І яка ознака того, що це має статися?

Він відповів:

— Дивіться, щоб ніхто не ввів вас в оману, бо багато хто прийде в ім'я Моє й казатиме: «Це Я!» і «Час наблизився!» Не йдіть за ними! Коли почуєте про війни та повстання, не лякайтеся: спочатку все це має статися, але кінець буде не відразу.

Тоді сказав їм:

— Повстане народ проти народу й царство проти царства. Будуть сильні землетруси в різних місцях, голод та чума. Будуть відбуватися страшні події та великі знамення на небі.

Але перед тим, як все це відбудеться, накладуть на вас руки та переслідуватимуть вас. Видаватимуть вас у синагоги та в'язниці, поведуть вас до царів та правителів через ім'я Моє. І це дасть вам можливість свідчити. Отже, покладіть собі в серця не турбуватися завчасно, що говорити на свій захист, бо Я дам вам слова й таку мудрість, якій не зможуть противитися й суперечити всі ваші противники. Вас будуть зраджувати навіть ваші батьки, брати, родичі та друзі. Декого з вас вбиватимуть. І всі будуть ненавидіти вас через Моє ім'я. Але жодна волосина з вашої голови не пропаде. Терпінням вашим ви здобудете душі ваші.

Пророцтво про руйнування Єрусалима^a

21:20-24

Коли ж побачите Єрусалим, оточений військами, тоді знайте, що його спустошення наблизилось. Тоді ті, що в Юдеї, нехай тікають у гори; ті, що в Єрусалимі, нехай виходять із нього; а ті, що будуть на полях, нехай до нього не входять. Бо це буде час помсти, коли все написане здійсниться. Горе вагітним і тим, що будуть годувати грудьми в ті дні, бо велике лихо буде на землі та гнів на цьому народі. Люди будуть гинути від меча, їх заберуть у полон поміж усі народи. Єрусалим топтатимуть язичники, аж доки час язичників не закінчиться.

Щасливого Апокаліпсису!

Прихід Сина Людського

21:25-28

І будуть знамення на сонці, місяці та зірках, а на землі буде жах між народами та розгубленість від ревіння морських хвиль. Люди вмиратимуть від страху в очікуванні подій, що насуваються на людство, бо сили небесні захитаються. І тоді люди побачать Сина Людського, Який приходить на хмарі з великою силою та славою. Коли ці речі почнуть збуватися, ви встаньте та підійміть ваші голови, бо наближається визволення ваше.

Урок від смоковниці

21:29-33

Потім сказав їм цю притчу:

— Дивіться на смоковницю та на всі дерева: коли на них з'являється листя, знаєте, що літо вже близько. Так і ви, коли побачите, що це збувається, знайте: Царство Боже вже близько.

Істинно кажу вам: не мине цей рід, поки все це не станеться. Небо та земля проминуть, але слова Мої не проминуть.

Заклик до спостережливості

21:34-38

Будьте уважні, щоб ваші серця не обтяжували ненажерство, п'янство та життєві турботи і щоб день той не застав вас зненацька, як пастка. Бо він прийде несподівано для всіх, хто живе на землі. Завжди пильнуйте та моліться, щоб мати змогу уникнути всього того, що має відбутися, і стати перед Сином Людським.

Кожен день Ісус навчав у Храмі, а вночі виходив та перебував на горі, що зветься Оливною. Увесь народ збирався зранку в Храмі, аби слухати Його.

^aЄрусалим був зруйнований римлянами у 70 р.

Пасха (євр. Песах)
за часів земного життя Ісуса
– це не сучасний Великдень,
але між ними є прямий зв'язок.

Песах був центральним юдейським
святом на згадку про вихід
євреїв з єгипетського рабства.
А це, у свою чергу, було
прообразом прийдешніх подій –
смерті та воскресіння Месії і,
як наслідок, визволення
віруючих з рабства гріха.

Важливою складовою Песаху
був святковий стіл, де кожен
елемент мав символічне значення.
Центральна страва – запечене
ягня. Воно мало особливе
значення.

Бог послав 10 кар на Єгипет
для того, щоб змусити впертого
й жорстокого фараона відпустити
єврейський народ. Десята кара
була найсумнішою – смерть
найстаршої дитини в кожній
сім'ї. Це мав звершити ангел-
губитель.

Щоб єврейські сім'ї могли уникнути
кари, Бог наказав їм заколоти
ягня, приготувати його й,
зібравшись усією сім'єю,
спожити. Це була перша Пасха.

Але найважливішим було помазати
кров'ю ягняти одвірки дверей,
щоб ангел-губитель, побачивши
їх, міг зрозуміти, що в домі
є люди, які довіряють Богові,
і пройшов мимо. Звідти й слово
«песах» – буквально «пройти мимо
або «перескочити».

Це заколене ягня символізувало
Ісуса, Який в майбутньому
мав померти за людей. І ті,
хто повірять у це, спасуться.

Немає жодної людини, яка б не
грішила. Тому кожен є рабом
гріха. Це наш «Єгипет». І рано
чи пізно Бог прийде визволяти
своїх. Питання в тому,
чи пройде Його гнів мимо тебе?
Для цього треба покаятись
у гріхах і повірити в Спасителя
Христа.

ОСТАННЯ ВЕЧЕРЯ В КОЛІ ДРУЗІВ

Змова вбити Ісуса

22:1-6

Наближалось свято Опрісноків, що зветься Пасхою. Первосвященники та книжники шукали, як убити Ісуса, але боялися народу. Тоді увійшов сатана в Юду, званого Іскаріот, що був із числа дванадцяти. Він пішов та зговорився з первосвященниками та начальниками храмової охорони, як видати їм Ісуса. Вони зраділи та обіцяли дати йому грошей. Юда погодився та шукав слушної нагоди, щоб Його видати без народу.

Остання вечеря

22:7-13

Настав день свята Опрісноків, коли належало принести пасхальну жертву. І надіслав Ісус Петра та Івана, кажучи:

— Ідіть та приготуйте для нас Пасху, щоб ми спожили.

Вони спитали:

— Де Ти хочеш, щоб ми приготували?

Він відповів їм:

— Коли ввійдете в місто, вас зустріне чоловік, який нестиме глечик із водою. Ідіть за ним до дому, куди він увійде, та скажіть господареві дому: «Учитель питає тебе: „Де кімната, у якій Я буду споживати Пасху з Моїми учнями?“» Він покаже вам нагорі велику прибрану кімнату – там і приготуйте.

Вони пішли й знайшли все саме так, як казав їм Ісус, та приготували там Пасху.

1. Це остання вечеря Ісуса в найближчому колі 12 учнів. Отже, Його слова тут особливо важливі. Про що Він говорить?
2. Які символи Ісус залишив учням на згадку? Чому вони важливі?
3. Як ти думаєш, що означає їсти і пити за столом в Царстві Божому?
4. Як гадаєш, у тебе є шанс бути за столом з Ісусом? Чому? На якій підставі?

Таємна Вечеря

22:14-23

Коли настав час, Ісус з апостолами сіли за стіл. Він сказав їм:

«Я дуже хотів їсти цю Пасху разом із вами перед Моїм стражданням. Кажу вам: уже не їстиму її, доки вона не звершиться в Царстві Божому».

І, узявши чашу та подякувавши Богу, сказав: «Візьміть її та поділіть між вами. Кажу вам: віднині не питиму більше з цього виноградного плоду, доки не прийде Царство Боже».

Потім узяв хліб та, подякувавши, розламав і дав їм, кажучи: «Це є тіло Моє, що за вас віддається. Чиніть це на згадку про Мене».

Так само після того, як поїли, узяв і чашу, кажучи: «Ця чаша – Новий Завіт у Моїй крові, що проливається за вас. Однак рука того, хто зраджує Мене, зі Мною за столом. Бо Син Людський іде, як і було призначено, але горе тому чоловікові, через якого зраджено Його».

Вони почали питати один одного, хто з них міг би таке зробити.

Суперечка про найбільшого

22:24-30

Потім знялась між ними суперечка, хто з них найбільший.

Ісус же сказав їм:

— Царі народів володіють ними, і тих, що керують ними, називають **благодійниками**. Але ви не **будьте** такими! Навпаки: найбільший між вами нехай буде як найменший, і той, хто керує, **нехай буде як слуга**. Бо хто більший: той, що сидить за столом, чи той, хто прислуговує? Чи не той, хто сидить за столом? Я ж серед вас як слуга. Ви ті, що залишилися зі Мною в Моїх випробуваннях. І Я заповідаю вам Царство, як Мені заповів Мій Отець, щоб ви іли та пили за столом у Царстві Моєму. Ви сядете на престолах, судячи дванадцять племен Ізраїля.

Пророцтво про відречення Петра

22:31-38

Симоне, Симоне! Ось сатана просив просіяти вас, як пшеницю. Але Я молився за тебе, щоб ти не загубив віри та після навернення зміцнив твоїх братів.

Петро сказав Йому:

— Господи, з Тобою я готовий іти у в'язницю й на смерть.

Але Ісус відповів:

— Кажу тобі, Петре, що півень ще не заспіває сьогодні, як ти тричі зречешся, що не знаєш Мене.

Потім промовив до них:

— Коли Я вас посилав без гаманця, без торби та взуття, чи бракувало вам чогось?

Вони сказали:

— Нічого.

— Але тепер – хто має гаманець, нехай візьме його, так само й торбу; хто ж не має меча, хай продасть свій одяг та купить меч. Кажу вам: на Мені має здійснитися те, що написано: «Його зараховано до злочинців». Бо все, що про Мене записано, збувається.

Вони сказали:

— Господи, дивись, у нас два мечі.

Він відповів:

— Цього достатньо.

Ісус молиться на Оливній горі

22:39-46

Ісус, за своїм звичаєм, пішов на Оливну гору, і Його учні пішли за Ним. Дійшовши до того місця, Він сказав їм:

— **Моліться, щоб не впасти в спокусу!**

А Сам відійшов від них на відстань кинутого каменя, став на коліна та молився кажучи: **«Отче, якщо бажаєш, нехай ця чаша обмине Мене. Однак нехай буде не Моя воля, а Твоя»**. Тоді з неба з'явився ангел та зміцнював Його. В агонії Він почав молитися ще старанніше. І піт Його став, мов краплі крові, що падали на землю^а. Вставши від молитви, Він підійшов до учнів і знайшов, що вони заснули, виснажені смутком.

Він сказав їм:

— Чому ви спите? Прокиньтесь та моліться, щоб не впасти в спокусу!

1. Як Ісус молиться до Отця?

Що означає «нехай буде не Моя воля, а Твоя»? На твою думку, чому Ісус переживав таку агонію? Як поводитися в цей час учні? А чого від них очікував Ісус?

2. Що ми дізнаємось про характер і цінності Петра в цьому епізоді?

3. Яким чином був виданий Ісус? У такій напруженій ситуації Ісус зцілює раба первосвященника. Як це свідчить про Христа? Чи можна, на твою думку, вирішити ситуацію мечем? Чому? Яка влада, за словами Христа, панує зараз?

ЗРАДА І СОРОМ

Зрада та арешт Ісуса

22:47-53

Коли Він ще говорив, ось підійшов натовп, і той, кого звали Юда, один із дванадцятьох, ішов перед ними. Він підійшов до Ісуса, щоб поцілувати Його. Ісус сказав йому:

— Юдо, ти поцілунком видаєш Сина Людського?

Коли ті, що були з Ісусом, побачили, що має статися, сказали:

— Господи, чи не вдарити нам мечем?

І один із них мечем ударив раба первосвященника й відрубав йому праве вухо. Але Ісус сказав:

— Облиште, досить!

І, торкнувшись Його вуха, зцілив Його. Потім Ісус звернувся до первосвященників, начальників храмової охорони та старійшин: «Ви вийшли *проти Мене*, як проти розбійника, з мечами та киями, щоб заарештувати. Щодня Я був із вами в Храмі, і ви не підняли на Мене рук, але зараз ваш час і влада темряви».

4. Чому Петро зрікся Ісуса тричі, хоча запевняв, що ніколи цього не зробить? Що це говорить про нього?

5. Чи бував ти на місці Петра, коли потрібно було розповісти про Ісуса іншим або щонайменше про свою приналежність до християнства, але ти відмовчався? Чому так трапилось? Чи поговорив ти про це з Ісусом на молитві?

6. Чому Бог допустив, щоб Петро розчарувався сам у собі? Чому Він допускає це сьогодні в нас?

^aПіт і кров – від напруження лопалися капіляри.

Зречення Петра

22:54-62

Тоді вони схопили Його та привели в дім первосвященника. Петро ж ішов за ними на відстані. Коли вони розклали вогонь посеред двору та сіли навколо, Петро також сів між ними. Одна зі служниць, побачивши, що він сидить біля вогню, придивилася до нього пильно та промовила:

— І цей був із Ним!

Але Петро заперечив кажучи:

— Я не знаю Його, жінко!

Трохи пізніше хтось інший побачив його й сказав:

— Ти теж один із них!

Але Петро відповів:

— Ні, чоловіче!

Близько години пізніше інший почав твердити кажучи:

— Справді, і цей був із Ним, бо він галілеянин.

Петро відповів:

— Чоловіче, я не знаю, про що ти говориш!

І тієї ж миті, коли він ще говорив, заспівав півень. Господь, обернувшись, глянув на Петра. Тоді Петро згадав слова Господа, які Він сказав: «Перед тим, як сьогодні заспіває півень, ти тричі зречешся Мене».

І, вийшовши геть, він гірко заплакав.

Є різниця між почуттям провини і соромом. Перше часто буває корисним, коли ти справді наробив дурниць і треба вибачитись. Друге нищить тебе зсередини, навіть коли ти розкався та намагався виправити ситуацію.

Сором – це почуття провини на стероїдах. Сором паралізує.

Почуття вини фокусується на тому, що ти зробив. Сором – на тому, хто ти є.

Сором каже: «Я брудний. Я помилка. Я ганебний. Я виродок. Я недостойний. Я невдаха. Я недостойний любові. Я небажаний».

Не вір сорому.

Якщо ти щиро розкався, Христос завжди простить і прийме тебе.

СУД НАД БОГОМ

Четвер. Суд на Богом

1. Хто є дійовими особами в цьому уривку? Опиши їх. Які в них особливості? Яке їхнє ставлення до Ісуса?
2. Для чого цим людям потрібна була смерть Христа?
3. Як ти оцінюєш Боже діяння у твоєму житті? До яких рішень це тебе підштовхує?

Знущення та побиття Ісуса

22:63-65

**Люди, які охороняли Ісуса, почали
насміхатися з Нього та бити Його.**

Вони зав'язали Йому очі й питали кажучи:
«Пророкуй! Хто Тебе вдарив?»

І багато інших богохульств казали проти
Нього.

Ісус перед Синедріоном

22:66-71

На світанку старійшини народу,
первосвященники та книжники зібралися
разом і повели Його на свій Синедріон.

Вони сказали:

— Якщо Ти – Христос, то скажи нам!

Ісус відповів:

— Навіть якщо скажу, ви не повірите.

І якщо Я спитаю вас, ви не відповісте.

Але віднині Син Людський сидітиме

праворуч від Всемогутнього Бога.

Тоді всі вони стали запитувати:

— То, значить, Ти – Син Божий?

Ісус відповів:

— Ви самі кажете, що то Я!

Тоді вони сказали:

— Навіщо нам потрібні свідчення?

Ми чули це з Його вуст!

Ісус перед Пилатом

23:1-5

Усе зібрання піднялося, і повели Його
до Пилата. Там почали звинувачувати Його:

— Ми встановили, що Він вводить народ
в оману, забороняє сплачувати Кесареві
податок і називає Себе Христом, Царем.

Пилат запитав Його:

— Ти Цар юдеїв?

Ісус відповів:

— Ти кажеш це!

Тоді Пилат сказав первосвященникам та
натовпу:

**— Я не знаходжу в Цій Людині жодної
провини.**

Але вони наполягали кажучи:

— Він підбурює народ, навчаючи всюди
в Юдеї, почав із Галілеї, а тепер прийшов
сюди.

Ісус перед Іродом

23:6-12

Почувши це, Пилат запитав, чи Він
галілеянин. І дізнавшись, що Ісус із території,
яка підвладна Іродові, відіслав Його до Ірода,
котрий був у ті дні в Єрусалимі. Коли Ірод
побачив Ісуса, то дуже зрадів, бо давно бажав
побачити Його. Він багато чув про Ісуса та
сподівався побачити від Нього якесь знамення.
І ставив Йому багато запитань, але Ісус
нічого не відповідав. Первосвященники
та книжники, які там стояли, наполегливо
звинувачували Його. Але Ірод зі своїми
воїнами, познущавшись та насміявшись із
Нього, одягнув Ісуса в яскраву одержу й відіслав
назад до Пилата. Того ж дня Ірод і Пилат стали
друзями, хоч раніше вони ворогували один
з одним.

Ісуса засуджено на смерть

23:13-25

Пилат скликав разом первосвященників,
старійшин і народ та сказав їм:

— Ви привели до мене Цього Чоловіка та
сказали, що Він вводить народ в оману. І ось,
дослідивши Його перед вами, я не знайшов
на Цьому Чоловікові ніякої провини в тому,
у чому ви Його звинувачуєте. Навіть Ірод,
не знайшовши в Ньому жодної провини,
відіслав Його назад. Отже, Він не зробив
нічого, вартого смерті. Тож я Його покараю
й відпущу.

На свято йому треба було відпустити одного
з в'язнів.

Але вони всі разом закричали кажучи:

— Візьми Його! Та відпусти нам Варавву!

Варавва був ув'язнений за повстання,
яке сталося в місті, та за вбивство. Пилат,
бажаючи відпустити Ісуса, знову заговорив.
Але вони продовжували кричати:

— Розпни, розпни Його!

Пилат утретє звернувся до них:

— Яке ж зло Він скоїв? Ніякої провини, варті
смерті, я не знайшов у Ньому! Тож, покаравши
Його, відпущу!

**Але вони продовжували кричати та
наполягати, щоб Ісуса було розп'ято. І своїми
криками вони домоглися свого. Пилат**

погодився виконати їхню вимогу. Він відпустив
того, хто за повстання та вбивство був у тюрмі,
а Ісуса віддав на розп'яття, як вони вимагали.

СМЕРТЬ БОГА

П'ятниця. Смерть Бога

Субота. Бог мовчить

Розп'яття Ісуса

23:26-43

Коли повели Ісуса, то, схопивши Симона з Кирени, що повертався з поля, поклали на нього хрест, щоб він ніс його за Ісусом. Серед великого натовпу людей, що йшли за Ним, були й жінки, які плакали та жаліли Його. Ісус повернувся до них та промовив: «Доньки Єрусалима, не плачте за Мною, а плачте за собою та за дітьми вашими. Бо ось приходять дні, коли скажуть: „Блаженні неплідні, що не народжували й не годували грудьми!“

Тоді почнуть говорити горам:
„Упадіть на нас!“
і пагорбам: „Покрийте нас!“

Бо коли так обходяться із зеленим деревом, то що ж буде із сухим?»

Разом з Ісусом вели на страту двох злочинців. Коли вони прийшли на місце, яке звалось «місце Черепа», там розіп'яли Його й злочинців: одного – праворуч, а іншого – ліворуч від Нього. Ісус же казав: «Отче, прости їм, бо не знають, що чинять!»

Коли ж ділили Його одяг між собою, то кидали жереб.

Народ стояв та дивився. Керівники ж насміхалися з Нього, кажучи: «Інших рятував, нехай врятує Себе, якщо Він Христос, Божий Обранець!»

Глузували з Нього й воїни. Вони давали Йому кислого вина й казали: «Якщо Ти Цар юдеїв, спаси Себе Самого!»

Над Ним був напис:

ЦЕ ЦАР ЮДЕІВ.

Один із розіп'ятих злочинців богохульствував проти Нього, кажучи:
— Хіба Ти не Христос? Спаси Себе й нас!
А другий відповів, докоряючи йому:
— Чи ти не боїшся Бога, коли й сам на те саме засуджений? Ми покарані справедливо за те, що зробили, а Цей не зробив нічого поганого.

І сказав:

— Ісусе, згадай мене, коли прийдеш у Царство Твоє!

Ісус відповів:

— Істинно кажу тобі: сьогодні будеш зі Мною в раю.

Смерть Ісуса

23:44-49

Було вже близько шостої години, і настала темрява по всій землі – аж до дев'ятої години. Сонце затьмарилося, і завіса в Храмі розірвалася навпіл. Ісус, голосно скрикнувши, промовив: «Отче, у руки Твої Я ввіряю дух Мій!» Сказавши це, віддав дух. Коли сотник побачив, що сталося, він прославив Бога й сказав: «Цей Чоловік справді був праведником!» Весь натовп, який зібрався подивитись на це видовище, побачивши, що сталося, повертався додому, б'ючи себе в груди. Усі, хто знав Ісуса, і жінки, які йшли за Ним із Галілеї, стояли поодаль і дивилися на це.

Поховання Ісуса

23:50-56

І був там один чоловік, на ім'я Йосиф, який був членом Синедріону, чоловік добрий та праведний. Він не погодився з їхнім планом і рішенням. Йосиф походив з Ариматеї, юдейського міста, та очікував Царства Божого. Він пішов до Пилата та попросив тіло Ісуса. І знявши тіло, обгорнув його у льняну тканину й поклав до гробниці, яка була висічена в скелі, куди ще нікого не хоронили. Це був день Приготування до Суботи, яка вже наступала. Жінки, які прийшли разом з Ісусом із Галілеї, ідучи за Йосифом, бачили гробницю і як до неї було покладено тіло Ісуса. Повернувшись, приготували пахощі та миро. А в Суботу вони відпочили за заповіддю.

1. У чому принципова відмінність між двома злочинцями?
2. Чому важливо, щоб Ісус помер? Який у цьому сенс? Що це означає для тебе?
3. Як ти думаєш, що відчували учні Ісуса після поховання Вчителя?
4. Чи бували у твоєму житті моменти, коли Бог мовчав, не відповідав на молитви або був наче далеко?

ЖИВИЙ

The Bible Project
Євангеліє від Луки,
24

Воскресіння Ісуса

24:1-12

Першого дня тижня, рано-вранці, вони прийшли до гробниці та принесли пахощі, які приготували. І виявили, що камінь від гробниці був відвалений. Увійшовши, не знайшли тіла Господа Ісуса. І раптом перед розгубленими жінками з'явилися двоє чоловіків у яскравих одежах. Налякані жінки схилили свої обличчя до землі. Але ті сказали їм: «Чому ви шукаєте Живого серед мертвих? Немає Його тут: Він воскрес! Згадайте, як Він говорив вам, коли ще був у Галілеї: „Син Людський має бути виданий у руки грішників і розп'ятий, а третього дня воскресне“». І вони пригадали собі слова Ісуса.

Повернувшись від гробниці, розповіли про все одинадцятьом і всім іншим. То були Марія Магдалина, Іванна, Марія – мати Якова, та інші жінки, які сказали про це апостолам. Але ці слова їм здалися нісенітницями, і не повірили їм. Однак Петро піднявся та побіг до гробниці. Нахилившись, він побачив тільки льняну тканину. І повернувся додому, здивований тим, що сталося.

Зустріч з Ісусом дорогою в Емаус

24:13-35

Того ж дня двоє з них пішли в село, яке знаходилося на відстані шістдесяти стадіїв від Єрусалима й звалось Емаус. Дорогою вони розмовляли між собою про все, що сталося. А коли вони говорили й дискутували, Сам Ісус наблизився та пішов разом із ними. Але їхні очі були стримані, щоб не впізнали Його.

Ісус спитав їх:

— Про що ви говорите між собою в дорозі?

Вони зупинилися, повні смутку; і один із них, на ім'я Клеопа, промовив:

— Ти, мабуть, єдиний з прибулих до Єрусалима, хто не знає про те, що сталося в ці дні.

Він спитав:

— Про що саме?

Вони відповіли:

— Про те, що сталося з Ісусом із Назарета, Який був сильним пророком у дії та слові перед Богом та всіма людьми. Як первосвященники та керівники наші видали Його для засудження на смерть і розп'яли Його. Ми ж сподівалися, що Він Той, Хто має визволити Ізраїль. Але ось уже третій день, як все це сталося. Крім того, деякі наші жінки здивували нас. Вони на світанку пішли до гробниці та, не знайшовши Його тіла, прийшли й розказали, що бачили ангелів, які їм з'явилися й сказали, що Він живий. Тоді деякі з нас пішли до гробниці й знайшли все так, як казали жінки, але Його не бачили.

Він сказав їм:

— О нерозумні та повільні серцем, щоб повірити в усе, що казали пророки! Хіба Христос не мав постраждати та увійти у славу Свою?

І, почавши від Мойсея та всіх пророків, пояснив їм, що написано в усіх Писаннях про Нього.

Коли наблизилися до села, куди йшли, Він удав, що бажає йти далі.

Але вони просили Його, кажучи:

— Залишайся з нами, бо вже вечоріє і день закінчується.

Він увійшов у дім та залишився з ними.

Коли сиділи за столом, Він узяв хліб, благословив його, розламав і дав їм. Тоді їхні очі відкрилися, і вони впізнали Його, але Він став для них невидимий. І вони казали один до одного: «Чи не палали в нас серця, коли Він говорив із нами в дорозі та відкривав нам Писання?»

І тієї ж миті вони встали й повернулися до Єрусалима. Там вони знайшли зібраних разом одинадцятьох і тих, що були з ними, які говорили, що Господь дійсно воскрес та з'явився Симонові. Потім ці двоє розповіли, що сталося в дорозі і як вони впізнали Ісуса, коли Він розламав хліб.

1. Чому Ісус одразу не відкрився учням? Чого Він від них очікував?
2. Яке враження воскресіння Христа справляє на тебе?

Ісус з'являється перед учнями

24:36-49

Коли вони ще говорили, Сам Ісус з'явився посеред них та промовив: «Мир вам!»

Вони завмерли та злякалися, бо подумали, що бачать духа. Він же сказав їм: «Чому ви налякані й чому постають сумніви у ваших серцях? Погляньте на руки та на ноги Мої. Це ж Я Сам! Доторкніться до Мене й подивіться: дух не має тіла та кісток, а Я, як бачите, маю!»

Кажучи це, показав їм Свої руки та ноги. Коли ж вони від радості та здивування ще не вірили, Він сказав: «Чи маєте тут щось поїсти?» Вони дали Йому шматок запеченої риби та мед у сотах. Він узяв та їв перед ними.

Потім сказав їм: «Це слова Мої, які Я говорив вам, коли ще був із вами: має здійснитися все, що написано про Мене в Законі Мойсея, у Пророків та в Псалмах».

Тоді відкрив їм розум, щоб зрозуміли Писання. Та промовив: «Так написано, що Христос має постраждати та третього дня воскреснути з мертвих. І в Його ім'я буде проповідуватися покаяння та прощення гріхів усім народам, почавши від Єрусалима. Ви свідки цьому. І ось Я надішлю вам обітницю Мого Отця. Ви ж залишайтеся у місті, доки не будете зодягнені силою з висоти!»

Вознесіння Ісуса

24:50-53

Потім вивів їх із міста до Віфанії та, піднявши руки Свої, благословив їх. Благословляючи їх, Він почав віддалятися від них та возноситися на небо. Вони ж, вклонившись Йому, з великою радістю повернулися до Єрусалима. І весь час перебували в Храмі, благословляючи Бога.

Амінь.

Неділя. Бог живий

Учні мали унікальну можливість
бачити Ісуса віч-на-віч.
Але навіть тоді вони не розуміли
багатьох Його слів. Навіть тоді
Хома сумнівався в Його
воскресінні. Навіть тоді.

Сьогодні Ісус для нас невидимий.
Але насправді це вигідніше
становище. Біблія дає нам
достатньо інформації, щоб ми мали
уявлення про Бога й про сенс
життя. Щасливіший той,
хто вірить, навіть не бачивши.

Чи віриш ти?

An aerial photograph of a coastal wetland. The landscape is dominated by dense, low-lying vegetation in shades of reddish-brown and dark green. A winding, light-colored path or stream cuts through the vegetation on the right side. A large flock of white birds, possibly terns, is captured in flight across the center of the image, their white wings contrasting sharply with the darker ground. The overall scene is a natural, undisturbed habitat.

Е П І Л О Г

Ісус відкритий для всіх: для шукачів Бога й для скептиків, для віруючих і для атеїстів, для Петра й для Хоми.

І для тебе.

На сторінках Follow Book ти мав можливість побачити докази того, що Ісус – дійсно Бог, Який став людиною, щоб люди мали можливість бути з Богом. Бо Він любить людей. Він любить тебе. Він не хоче, щоб ти загинув, тому помер замість тебе.

Але Він також хоче, щоб ти полюбив Його. Тому не позбавив тебе вибору: бути з Ним вічно або піти своїм шляхом, який зрештою приведе до вічної загибелі. Вибір за тобою.

Якщо ти хочеш зробити вибір на користь Бога, можеш прямо зараз помолитися до Нього. Це не складно й не потребує особливих слів. Можеш це зробити своїми словами.

Попроси в Нього прощення за свої гріхи і попроси, щоб Він спас і змінив твоє життя.

Якщо ти зробив це, почни читати всю Біблію. Це була лише частинка, описана Лукою, а там є ще багато цікавого й важливого! Також важливо приєднатися до євангельської церкви поруч. З усім цим ми зможемо допомогти тобі, якщо напишеш нам. А якщо маєш будь-які інші питання, ми будемо раді тобі допомогти.

Команда Follow

Follow Book™ – Євангеліє від Луки
© 2022 Biblica, Inc. Усі права захищені по всьому світу.

Follow Book™ – Gospel of Luke, Ukrainian
© 2022 Biblica, Inc. All rights reserved worldwide.

Євангеліє від Луки, використане в цьому виданні, взято з Біблії, Новий Переклад Українською (НПУ)
© 2022 Biblica, Inc. Використовується з дозволу. Усі права захищені по всьому світу.

«Biblica», «International Bible Society» (Міжнародне Біблійне Товариство), і логотип Biblica є торгівельними марками Biblica, Inc., зареєстрованими у Відділі патентів і товарних знаків США.

Текст з Біблії, Новий Переклад Українською (НПУ), може бути процитований у будь-якій формі (письмовій, зоровій, електронній або звуковій) до п'ятисот (500) віршів включно без спеціального письмового дозволу видавця за умови, що наведені вірші не становлять повної книги Біблії, а також не складають двадцяти п'яти відсотків (25%) чи більше від загального тексту твору, в якому вони використовуються. Для ширшого використання на титульній сторінці або на сторінці авторського права повинно з'явитися повідомлення про авторські права в такий спосіб:

Уривок взятий з Новий Переклад Українською (НПУ) © 2022 Biblica, Inc .
Використовується з дозволу. Усі права захищені по всьому світу.

На носіях інформації, призначених для некомерційних цілей, таких як церковні бюлетені, розклад богослужінь, плакати, постери й інші подібні матеріали, повна згадка авторських прав не потрібна, але в кінці кожної цитати повинна бути вказана назва (НПУ).

Запити на дозвіл повинні бути спрямовані до Biblica, Inc. та одобрені у письмовій формі. Запити на дозвіл відправляти через посилання Contact Biblica, розташовані на веб-сайті www.Biblica.com, або поштою на адресу Biblica, Inc. Адреса: Rights and Permissions, 300 General Palmer Drive, Palmer Lake, CO 80133, USA.

Biblica, Міжнародне Біблійне Товариство, надає Слово Боже людям через переклад, видавництво та поширення Біблії в Африці, Азії, Тихоокеанському регіоні, Європі, Латинській Америці, Близькому Сході, Північній Америці та Південній Азії. Завдяки своїй розповсюдженості в усьому світі Бібліка знайомить людей зі Словом Божим, щоб їхнє життя змінювалося через стосунки з Ісусом Христом.

Макет та композиція зроблені у співпраці з:
«Українська біблійна церква»

Команда, яка працювала над Follow Book:
Павло Токарчук, Даниїл Ігнатов, Максим Лунін, Надія Яворська,
Ксенія Бондаренко. А також багато інших церков, християнських
організацій та окремих людей, які допомагали.

FOLLOW >>>

Follow Book™ – Gospel of Luke, Ukrainian
ISBN: 978-1-64976-329-7

9 781649 763297

FOLLOW BOOK – GOSPEL OF LUKE, UKRAINIAN

Добра новина посеред війни

Книга, яку ти тримаєш у руках, була розроблена в мирний час, але надрукована вже під час війни.

Євангеліє від Луки, що є основою цієї книги, було написане 2000 років тому. Але зараз воно актуальне як ніколи.